

Zonguldakla diğer limanlar arasında yapılacak kömür nakliyatı navlun ücretlerine zam yapıldı

AKŞAM

TOKATLIYAN OTELI

Hergün Meşhur

ERNA ROSELL

Kadın Orkestrası
Öğle - Akşam ve Gece

Sene 23 — No. 7896 — Fıatı her yerde 5 kuruş

CUMARTESİ 12 Teşrinlevvel 1940 Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürlüğü: Şevket Rado — Akşam matbaası

Geç kalan gayretler

Anglo - Saksonların itidaline, sabırlılığına hayran olmamak, millî gururları için içine karışınca canlarını feda etmekte esatirî kahramanlarla rekabet edeceğine dövüşmelerini takdir etmemek imkânsızdır. Düne kadar kendini Avrupa gürlütlerinin biraz üstünde, biraz dışında fazedan İngiliz milleti, Londra havasından bombalar yağmağa başlayınca, gerek tecavüze mukavemet, gerek taarruz kabiliyeti bakımından insanlık tarihinde görülmemiş cesaret ve kahramanlık menkıbeleri yaratıyor. Eğer, İngiliz milleti, bu fedakârlığın yarısına bir kaç yıl önce katlanmaya razı olsaydı, bu harp olmazdı.

Amerikada aynı hâl görüyoruz. Bir sene evvel Avrupa işlerine karışmamak kararını kendine en kuvvetli düstur bilen Birleşik Amerika Devletleri bugün yarın harbe karışacakmış gibi bir vaziyettedir. Geçen sene askerlik ve harp işlerinden bahsetmeyi suç sayan Amerika, bugün kabul ettiği mecburî askerlik hizmeti ve muazzam millî müdafaa masraflarıyla dünyanın en kuvvetli ordusu ve donanmasına sahip devlet olmaya karar verdi. Reiscümhur intihabında harp etmemek, Avrupa işlerine ve harbe karışmamak en sağlam muvafakiyet. Anıtlı iken, bugün demokrat Roosevelt ve rakibi cumhuriyetçi Willkie, İngiltereye yardım vaadinde birbirleriyle müsabakaya girmişler. Zira, Avrupa işlerine karışmaya düşman olan hodbin ve mağrur Amerika efkârı artık öğrendi ki İngiltere ortadan kalkarsa Almanya - Japonya hazırlıkta Amerika'yı pek çabuk işgal edeceklerdir.

Bu nefse itimad, bu sabır, bu gurur ve hodbinlik Amerikayı da hazırlıkta ve vaziyet almakta geç bırakıyor. Amerika da, harp başlandıktan evvel bugünkü tavri takınmaydı gene harp olmazdı. Milletler arasında harbi yasadı eden Kellog paktı Amerikadan çıktı. Bunun bozulmasına Amerika göz yumdu. Rooseveltin bütün yarım gayretleri boşa gitti, zira âme efkârı kendisiyle beraber değildi. Şimdi, harbe girmek imkânı bile. Amerikayı kuşkulandırmıyor. Çünkü artık bizzat Amerikanın istiklali tehlikededir, Almanya - Japonya ittifakı daha bugünden hakikat oldu.

Harbin mesuliyetlerinde, tarih bu mukaddes ve muhteşem Anglo - Sakson hodkâmlığına büyük yer ayıracaktır.

Necmeddin Sadak

Dikkatler:

Berhava edilen yüz bin kitap

Bir Alman bombası, İngilterenin en büyük kütüphanelerinden birine rastlamış. Yerine konulamıyacak yüz bin kıymetli kitap mahvolmuş. Harp prensiplerinden birincisi büyük bir şurla askerî hedeflere nişan almaktır. İkincisi ve daha mühimmi de, hürmeten, bu gibi medenî hedeflere uzağına çekilmek; o civara atmamak olmalıdır. Tarihteki Vandal kavminin yanına tasnif edilmek, bir millet için âkâbetlerin en vahimidir. Bu cezayı düşmanımıza bile temenni etmeyiz.

Londra Alman tayareleri tarafından bombardıman edilerek yangınlar çıkarken sükûnetle işlerine giden Londralılar

Almanların Balkanlarda niyetleri

Yakında Bulgaristan da işgal edilecekmiş

«Türk müdafaaları çok kuvvetlidir. Türk ordusunun cengâverliği yüksektir.»

Londra 11 (A.A.) — Reuter bildiriyor: Times gazetesi, cuma günü nüshasında ilk yeri Orta Şark vaziyetinin tetkikine tahsis ediyor ve bu vaziyeti şöyle hulâsa ediyor: Almanların Balkanlar hakkındaki niyetleri Berline yapılan beyanla aydınlanmıştır. Bu beyanata göre, daha büyük kuvvetler Romanya limanlarına ve petrol hazınlarına doğru yoldadır. Buralara yakında avcı tayareleri gönderilecektir.

Yine Berline söylendiğine göre yakında Bulgaristan da işgal edilecektir.

Bizim askerî muharririmiz, bu harcetin Anadolu'dan Mısır'a doğru yapılacak bir askerî taarruzun başlangıcı olup olmadığı meselesinde şüpheler göstermektedir. Bu ileri hareketi daha ziyade Libya taarruzuna müzaheretini istihdafa benmektedir.

Askerî muhabir makalesinde şu tezi ileri sürmektedir:

Suriyeye kadar yolu zorladıktan sonra da Filistine hücum etmek maksadile Türkiye'ye karşı taarruzda bulunmak kışın ameli bir hareket değildir. Bulgar hududundaki Türk müdafaaları çok kuvvetlidir. İstanbulu setreden Çatalca hatları ise bundan da daha çok kuvvetlidir. Türkiyenin Asya kıyıları ise kayalık ve bannılmaz dağlarla mesturdur. Türk ordusunun cengâverlik vasıfları yüksektir ve kendi dağlarında bu ordu daha müthiş olur. Bunun içindir ki asil ileri hareketin hedefe erişmek için İskenderiyeden 400 kilometre uzakta bulunan kuvvetler dururken 1600 kilometre yürüyecek kuvvetler tarafından yapılacağına inanmak biraz güçtür.

Muhabir şunu da ilâve ediyor: Eğer Türkiye azimkâr davranırsa, uzun mesafelerden yapılacak hava taarruzları haricinde hiçbir şeyden endişesi olmamak lazımdır.

Yahya Kemal'den Rübâiler Tercih
Bugün beşinci sayfamızda

Romanyaya gelen Alman askerleri

Tuna limanlarında büyük hazırlık var

Nazi mahafiline göre Alman askerinin muvasalati garanti vaaadının tatbiki içindir

Bükreş 11 (A.A.) — (Reuter): Alman kıtaatı bugün Braşov'da beklenilmektedir. Alman ekalliyeti bunları karşılamak için hazırlanmakta, Hitler gençliği teşkilâtı azalarına gama haçlı bayraklar dağıtılmaktadır. Tamşuvar'da ve Tuna limanlarında Orsovada da bugün Alman kıtaatının gelmesi beklenmektedir.

Bükreş 11 (A.A.) — (Reuter): Bütün gazeteler, Rumen ordusunun talim ve terbiyesine yardım maksadile Alman kıtaatının Romanyaya (Devamı 7 nci sahifemizde)

Yeni zelzeleler

Ankara 11 — Bugün Safranbolu ve Urlada zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Romanyadan petrol gelmeyeceği hakkındaki haber doğru değil

Rumen ticaret ataşesi bu şayanın aslı olmadığını söylüyor

Romanyaya sattığımız pamuk bedellerinin peşinen ödenmesi hakkındaki haberler de asılsızdır

Ankara 11 (A.A.) — Romanya hükümetinin Türkiye ve Yunanistana petrol ihracatını menettigiğine dair bu sabah gelen haberler üzerine Ankara mahafilî nezdinde yaptığımız tahkikatın neticesine nazaran Romanya hükümeti Türkiye ile son aktedilmiş olan ticaret anlaşmasından fevkalâde memnun olduğunu ve bunun tam bir surette tatbiki için her türlü tedbirleri ittihaz etmiş bulunduğunu tasrih ederek yukarıda mevzuu bahsolan haberin tamamen asılsız olduğunu bildirmiştir.

Yunanistana karşı petrol ihracatının memnuniyeti bahsine gelince, bu da siyasi değil, ticarî bir suitefehüm neticesidir. Esasen bu suitefehüm de tamamen bertaraf edilmiştir.

İstanbul Rumen ticaret mümessilinin beyanları

Romanyanın şehrimizdeki ticaret ataşesi E. Kristiyano, dün öğleden sonra, bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

— Bu sabah, sizin gazete de

İngilizler Romanyayı terk ediyorlar

İngiltere bütün Rumen alacaklarını bloke etti

İngiliz sefirinin İngiltereye gönderdiği raporlar memnuniyet verici telâkki edilmiyor

Bükreş 11 (A.A.) — (Reuter): İngilterenin Bükreş elçiliği, bugün bütün İngilizlere derhal Romanyayı terketmeleri hakkında talimat vermiştir.

Nevyork 11 (A.A.) — (D.N.B.) Londradan öğrenildiğine göre, İngiliz hükümeti, İngilteredeki bütün Rumen alacaklarını bloke etmiştir.

Londra 11 (A.A.) — Reuterin diplomatik muharririnin Londra salâhiyetar mahfillerinden öğrenildiğine göre, İngilterenin Bükreş sefirinden muhtelif raporlar alınmıştır. Bu raporlardan, sefirin, Rumen devlet adamları tarafından kabul edildiği ve yapılan görüşmede Rumenlerden alınan izahatın memnuniyet verici olmadığı anlaşılmaktadır.

BU SABAHKI TELGRAFLAR

150 Alman tayarresi Bükreş

üzerinde uçtu
Tuna yoluyla Alman sevkiyatı devamda

Bükreş 12 (A.A.) — Dün akşam 150 Alman bombardıman tayarresi Bükreş ve petrol mintakası üzerinde uçmuşlardır.

Bükreş 12 (A.A.) — Yüksek rütbeli Alman hava zabıtları, Bükreşte görünüyorlar. Alman askerleri, Tuna yolu ile Romanyaya gelmekte devam ediyorlar.

Bingazi ve Tobruk'un bombardımanı

İki limanda da büyük yangınlar çıkarıldı

Kahire 12 (A.A.) — Perşembeyi cumaya bağlayan gece zarfında İngiliz hava kuvvetleri Bingaziyi iki defa muvaffakiyetle bombardıman etmişlerdir. İlk taarruzda çıkarılan yangınlar 50 kilometre uzaktan görülebiliyordu. Bir saat sonra yapılan ikinci taarruzda yangınlar hâlâ devam etmekte idi. Aynı gece Tobruk limanı da muvaffakiyetli bir şekilde bombardıman edilmiş ve limanda muhtelif noktalarında yangınlar çıkarılmıştır.

İngilterenin harp masrafı

Bu sene 3 milyar İngiliz lirasını bulacak

Londra 12 (A.A.) — Reuterin diplomatik muhabirleri bildiriyor: Pek yakında, harbin idamesi için parlamento da yeni kredi talep olunacaktır.

İçinde bulunduğumuz mall sene zarfında, mecmuu bir milyar 700 milyon İngiliz lirası tutan buna müsabih iki kredi talebi parlamento tarafından tasvip edilmiştir. Mall senenin bitmesine daha hemen altı ay kadar vardır. Bunun nazarı dikkate alarak, bu mall sene içinde harp millî hesap pusulasının asgari üç milyar İngiliz lirasına balığ olacağını tahmin etmek mümkündür. Bu hesap pusulasının katı umumi yetkünü her ne olursa olsun, bu maliye nazırının dediği gibi İngilterenin zafere kadar mall ve yahud herhangi diğer hiç bir gayretle estirmeyeceği hakkındaki kati azminin yeni bir bürhanını teşkil edecektir.

Bulgaristanda Alman askeri var mı?

D. N. B. bu şayiaları tekzip ediyor
Ve rivayetleri İngiliz propagandasına atfediyor

Berlin 12 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor: Bulgaristanda sanki Alman kıtaları bulunduğu hakkında basın haberleri ve şayiaları tekzip edilmektedir.

Berlin siyasi mahfilleri şu ciheti tebarüz ettirmektedir ki halen Avrupanın cenubuşarki memleketleri, yeniden İngiliz propagandasına bir merkez teşkil etmiştir. Ve bu propagandanın hedefi, endişe yaratmak, cenubu şarki milletlerinin sulh içindeki mesalsine engel olmak ve Avrupanın bu mintakasında bazı memleketlerde halen vukua gelmekte olan kalkınmaya mâni teşkil etmektir.

Bulgaristanda sanki Alman kıtalarının bulunduğu hakkındaki haber, bu İngiliz harp propagandası çerçevesinde yapılmıştır. Aksî takdirde, Bulgar kıtalarının cenubi Dobruca'ya girmesi münasebetile Alman fotoğraf ve sinemacılarının Bulgaristanda bulunmasını Londranın bir askerî tehdit telâkki ettiğine inanmak lâzım gelecektir.

Bulgar - Alman iktisadî müzakereleri

Sofya 12 (A.A.) — D. N. B.: Önümüzdeki pazartesi günü, Berline başlayacak olan Alman - Bulgar ekonomik görüşmelerine iştirak edecek olan Bulgar heyetinin Bulgar haricî ticaret dairesi reisi B. Zonof riyaset edecektir. Bulgar heyeti, cumartesi günü Almanya'ya hareket edilecektir. Görüşmeler esasında, 1941 nisanına kadar yapılan mübadele takli olunacaktır.

Kenyada italyanlarla şiddetli bir çarpışma

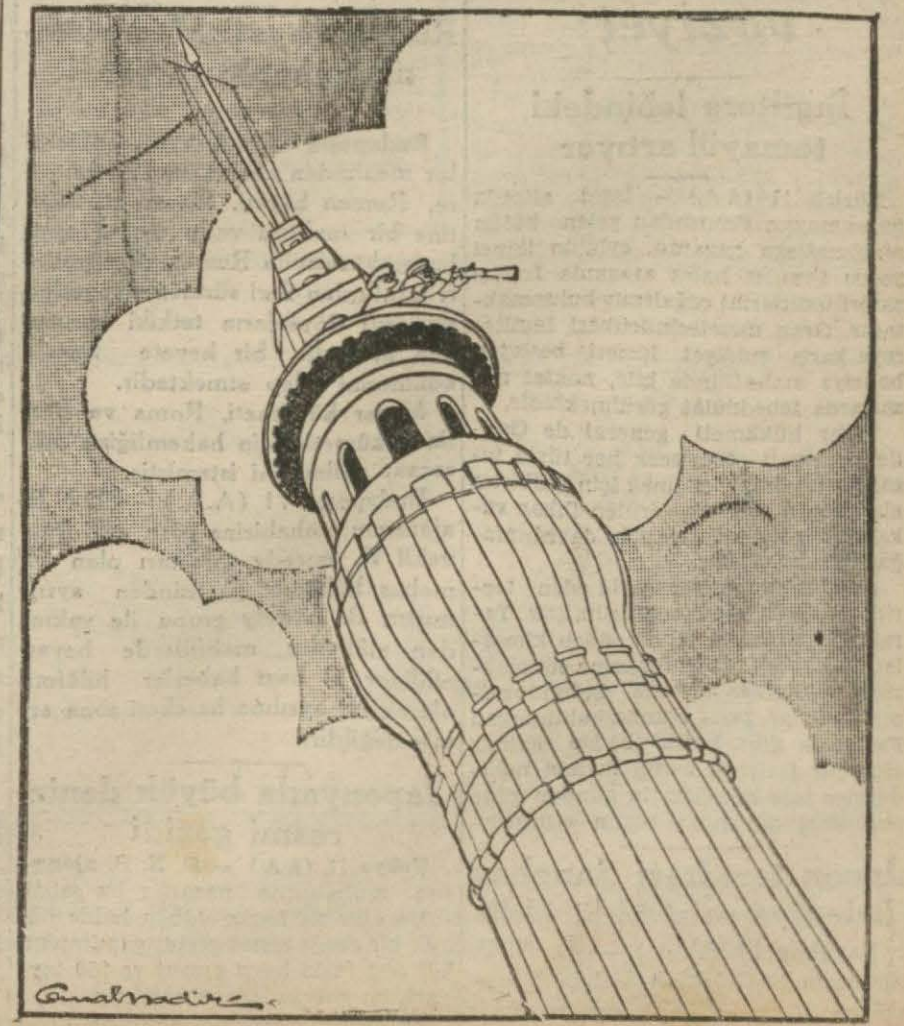
Nairobi 12 (A.A.) — Dün akşam negredilen resmî tebliğ: Kenyada kuvvetli bir keşif kolumuzun Bunanın biras cenubunda bir mevzide İtalyan kuvvetleriyle karşılaşması üzerine bir çarpışma vukua gelmiştir. Düşman, ölü ve yaralı, ağır zayıflara uğratılmıştır. Bizim kayıplarımız hafiftir. Bu hareketi müteakib, keşif kolumuz muvaffakiyetle geri çekilmiştir.

Perşembe sabahı Lodwar bombardıman edilmiştir. Ölü ve yaralı yoktur. Maddî hasar ehemmiyetsizdir.

Bundan evvelki tebliğdenberi her gün, cenubi Afrika hava kuvvetleri mutad keşif hareketlerinde bulunmuştur.

Londra üzerinde hava muharebeleri

Londra 12 (A.A.) — Dün İngiltere üzerinde yapılan hava muharebeleri esnasında 8 Alman tayarresi düşürülmüştür. 9 İngiliz tayarresi kayıptır. Altı pilot sağdır.

— Şu tarafa, Taksimle Harbiye ar asına bak galiba bir yangın! — Yok canım, yangın değil, caddeden ya bir otomobil geçiyor, yahut

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

İngiliz tayyarelerinin Hamburga akınları

Cherbourg limanı da bombardıman edildi

Hamburg 11 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor: Perşembeyi cumaya bağlayan gece, İngiliz tayyareleri yeniden Hamburgun meşhûr mahallelerine bombalar atmışlardır. Ay ışığı sayesinde İngiliz tayyareleri hedeflerine iyi nişan almışlardır. Bombardımandan en ziyade ahaliyi kesif olan bir mahallede üç ev grupu müteessir olmuştur. İnfilâk bombalarının yaptığı tahribat bir kilometre kadar uzaktan görülebilmektedir. Evler ve avlular harap olmuş veya hasara uğramıştır. Bir mahallede 3 ölü, 15 ağır yaralı ve birçok da hafif yaralı olduğu haber verilmektedir. Bu yerden tahminen iki kilometre kadar uzakta bulunan ve ahaliyi kalabalık diğer bir mahallede de aynı manzara, yıkılan birçok ev kül haline gelen duvarlar, uçan, tavanlar ve bir sürü enkaz göze çarpmaktadır.

Cherbourg'un bombardımanı

Londra 11 (A.A.) — Amirallik dairelerinin tebliği: Perşembeyi cumaya bağlayan gece, İngiliz donanmasına mensup ağır ve hafif kuvvetler, düşman işgal altındaki Cherbourg limanını bombardıman etmişlerdir. Salvoaların hedefleri üzerinde tesirli surette patladığı görülmüştür. Bu salvoar neticesinde çok büyük yangınlar çıkmıştır. Bu yangınlar, gemilerimiz dönerken 65 kilometreden de görülmüştür.

Londra 11 (A.A.) — Hava nezareti tebliği ediyor: 10/11 teşrinievvel gecesi İngiliz bombardıman tayyareleri Almanya'da benzin depolarını, münakalat vasıtalarını ve sair askeri hedefleri bombardıman etmişlerdir. Düşman tarafından işgal edilmiş olan arazide kâin limanlar da bombardıman edilmiştir.

Berlin 11 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor: Geçen gece çok mühim miktarda İngiliz tayyareleri Almanya'ya girmiştir. Almanyanın şimal, garp ve merkez mintakalarında bir çok yerlere bombalar atılmış ve fakat askeri hasar olmamıştır. Maamafih evler, hangarlar ve diğer binalar hasara uğramıştır. Birçok yaralı vardır.

İngiltereye akın

Londra 11 (A.A.) — Alman hava filoları bugün birçok defa Kent kontluğu sahilini geçmişlerdir. Bombalar atılmıştır. Ölü ve yaralı adedi yüksek değildir. Canterbury de şehre düşen bir bombadan kilisenin camları kırılmıştır. Beş Alman tayyaresi düşürülmüştür. 5 İngiliz tayyaresi kayıptır. Fakat bunların bütün pilotları kurtarılmıştır.

Fransada vaziyet

İngiltere lehindeki temayül artıyor

Zürich 11 (A.A.) — İşgal altında bulunmayan Fransadan gelen bütün malumatlara nazaran, eyülün ikinci yarısı Fransız halkı arasında İngiliz safını umitlerini çoğaltmış bulunmaktadır. Oran meselesindenberi İngiltereye karşı ziddiyet hisleri besleyen bahriye mahafilinde bile, nokta nazarlarda tebeddülât görülmektedir. Vichy hükümeti general de Gaulle'e sempati gösterecek her türlü teşahüratın önüne geçmek için tedbirler almaktadır. Sık sık görülen ihbar vakaları ise halkı ihtiyatkar davranmaya sevk etmektedir.

Alman kamplarını taklid eden tecrid kamplarını vücutte getirmiştir. Taraftarlıklarından şüphe edilen kimselerin bu kamplarda muhafaza edilmelektir. İşgal altında bulunmayan Fransada dört hafta kadar kalmış olan bir İsviçreli kadın ikamet müddetince işe mesalesinin günden güne zorlaşmış olduğunu beyan etmiştir.

Japon taraftarı Şanghay belediye reisi öldürüldü

Şanghay 11 (A.A.) — D. N. B. ajansının hususî muhabirinin bildirdiğine göre, Vang Şing taraftarı olan Şanghay belediye reisi bu sabah evinde öldürülmüştür. Katil bir otomobil kullanmış ve...

Polonyada Alman tethiş hareketi

5000 kişi tevkif edildi, idamlar fazlaştı

Londra 11 (A.A.) — Polonya telgraf ajansı, Polonyada Alman tethiş hareketinin yeniden başladığını bildirmektedir. Eylül içinde Varşovada 8,000 den fazla kimsa tevkif edilmiştir. Polonyada çıkan Alman gazeteleri her gün mahkûmiyet ve idamların bir sene evvelkinden fazla olduğunu ifşa etmektedir. Polonyadaki Alman umumî valisi Frank, geçen pazar Varşovada yapılan bir resmi çöğitte, Versailles muahedesi'nin kurduğunu Polonyanın artık hiç bir zaman müstaklil bir millet olmayacağını beyan etmiştir.

Kıbrıs üzerinde

İtalyan olduğu zannedilen bir tayyare uçuşu

Nicosia 11 (A.A.) — İtalyan olduğu tahmin edilen bir tayyare dün Kıbrıs adasının üzerinde görülmüştür. Dün negredilen bir tebliğ ezümle şunları bildirmektedir:

Pek yüksekte uçtuğu ehitte katli surette tethiş edilemeyen müferit bir tayyare bu sabah Kıbrıs adası üzerinde uçmuştur. Görülebilir işaretlerin İtalyan işaretleri olduğu tahmin edilmektedir. Famagusta'da bulunan Kıtaat tayyareye ateş açmışlardır. Hiç bir bomba atılmamıştır. Zayıf ve hasarat yoktur.

Romanyada haftada 3 gün et yenilecek

Bükreş 11 (A.A.) — Stefani ajansından: Taze etlerin olduğu gibi tuzlu ve ısıtılmış etlerin de haftada üç gün satışı ve istihlâki menedilmiştir.

Alman-Fransız mütarekesi

Fransa İngiltereye karşı vaziyetini aydınlatırsa mütareke hükümleri değışebilir miş

Madrid 11 (A.A.) — Fransız Başvekil muavini B. Laval'ın son seyahatinden bahseden Informaciones gazetesinin Berlin muhabiri diyor ki: Eğer Petain Fransayı İngiltereye karşı olan vaziyetini aydınlatırsa, mütareke hükümlerinin değıştirilmesi imkânı olabileceğine dair emareler vardır.

Muhabir, Alman katarlarının Romanyaya girişini, mihverin Yakın Şarkta yeni faaliyetlerine ilk adım olarak tefsir eylemektedir.

Japonyanın Moskova sefiri

Tokyo 11 (A.A.) — Japonyanın yeni Moskova büyük elçisi general Tatekava, bugün Moskovaya hareket etmiştir.

Macaristan-Romanya

Rumen heyeti Macaristana bir muhtıra verdi

Budapeşte 11 (A.A.) — Resmî bir menbada alınan bir habere göre, Rumen heyeti, Macar hükümetine bir muhtıra vermiştir. Heyet, bu muhtırasında Rumen ekalliyetleri tarafından ileri sürülen şikâyetleri muhtevisi doysaların tetkiki hususunu muhtelit bir heyete havale edilmesini talep etmektedir.

Macar hükümeti, Roma ve Berlin hükümetlerinin hakemliğine müracaat edilmesini istemmiştir.

Budapeşte 11 (A.A.) — D.N.B. ajansının muhabirine göre, eski Başvekil B. Imredy taraftarı olan 13 mebus hükümet partisinden ayrılmıştır. B. Imredy grubu ile yakından alakadar mahfillerde beyan ediliyor ki bazı haberler hiyafına olarak bu ayrılma hareketi sona ermiş değildir.

Japonyada büyük deniz resmi geçidi

Tokyo 11 (A.A.) — D. N. B. ajansının muhabirine nazaran bu sabah İmparator da hazır olduğu halde büyük bir deniz resmi geçidi yapılmıştır. 100 den fazla harp gemisi ve 250 tayyare bu geçide iştirak etmiştir. Bu geçid İmparatoruğun 2600 üncü yıldönümü münasebetiyle yapılan şenlik programlarına dahil bulunmaktadırlar.

Şark ve Garp

— Lâtince tedrisati münasebetile —

İngiliz şairi Racard Kipling (Rudyard Kipling) in anglo-sakson mülkiyetleri tarafından kullanılı kullanıla pek yapılmış iki misralı vardır:

Şark şarktır, garp da garp Bu ikiler birbirine asla ulaşmayacak Vaktâ şarkta ve garpta uzun seneler yaşamış olanlar birçok vestilerle garpın bu sözünü tasdik edecek vaziyete düğmeğe pek yaklaşırlar. Bu vaziyeti üç İseye konulan lâtince tedrisatı bana biz kere daha hatırlatır. Bu vestile ile hatırlayım, şark ve garp arasındaki elbise, vâz ve tavır, muşeret usul farklarını kasetmediğimi pekâlâ gösterir ve garp düşkünü olanların uzun uzun yaşadıkları yazıların birini tekrar etmeyeceğime şehadet eder.

Vatan gazetesinde kıymetli gazeteci Ahmed Emin'in «Modern softalığa doğru gitmiyim» ünvanlı bir makalesi ile aziz genç dostumuz Vâ-Nû'nun Akşam'daki «Arappa mazi, lâtince istikbaldir» başlıklı bir yazısı beni bu hususta birkaç söz söylemeye sevketti.

Geçen sene İstanbulda döndüğüm zaman münveverler arasında lâtince ve eski yunancanın mekteplerde okutulması lâzım olup olmadığını hakkındaki münakaşaların ortasına düşmüştüm. Bir kısmı bu fikri gülünç buluyor ve «Çocuklarımızı bir buçuk asra yakın zamandanberi okuttuğumuz fransızca'yı bile öğretmedik, şimdi de lâtince mi öğreteceğiz» diyor. Diğerleri de Avrupa'nın bu programından şikâretleri bu öfâ dilleri biz mi alacağız, Amerika mekteplerinde böyle şey yok diyorlardı.

İki tarafın da doğrusu ve yanlışları. Fransızca'yı bile öğretmedik diyenler belki doğru söylüyorlar, fakat bununla lâtince okutmak arasında ne münasebet vardı? Çünkü fransızca — eğer doğru ise — öğrenilmemekle beraber İngilizce, almanca da okutuluyordu. Avrupa'nın programından bu dilleri çıkardıkları yalan değil, fakat yanlış. Vaktâ Avrupa'nın bazı memleketlerinde, «Humanités» denilen bu dillerin tahsilî hafifendirilmiş ve meselâ Fransada tıp fakültesine, ilim fakültesine gireceklerden yalnız lâtince istemeğe karar verilmişti. Yoksa edebiyat, tarih, felsefe gibi en umumî kültürü temin eden şubelerde bu dillerden hiç bir vakti istisna edilmez.

Amerikada belki bu istisna hasıl olmuş olabilir, çünkü oranın sistemi, onların kültürden anladıkları mânâ bûsbütün başkadır. O vakti bu hususta fikrimi sormak nezaketinde bulunanların en büyüğünden itibaren herkes bu dillerin lüzumunu izaha çalışmış; ve geçen gün Maarif vekâletinin kararını gazetelerde okumak benim için bir zevk oldu. Çünkü bu, bana «Şark şarktır, garp da garp» tekerlemesini hatırlatmakla beraber haris sahada garp ile garpın ulaşmasına doğru en mühim bir adım atılmış olduğunu hissetti. Avrupa'nın ilim muhtelâtesinde bazı yabancı bulunan noktalardan birini emin olmalıdır ki, bu eski dillere olan

uzaklığımızdır. Artık bugün umumî kültür için girmiş birçok lâtince ve enadiren de yunanca İktibaslar vardır ki, onları garp âlimleri aralarında, sabah selâmı, akşam selâmı söylemek gibi söylerler ve geçirirler. Ne yazık ki, bu sözler mahud Lârus lügatının meşhur kurmuş sahifelerinde kurulmuş oturan tabirler olmadığı için bizim en iyi tahsil görmüşlerimiz bile birdenbire kavrayamaz.

Tahsil giden gençlerimiz pekâlâ bilirliz ki Fransada ciddi bir felsefe, edebiyat diploması almak için bu lâtince hiç almazsa birine ihtiyaç vardır. Binaenaleyh bu gençler oradaki Fransız arkadaşlarından fazla çalışmaya, hususî ders almağa mecburdurlar. Ve bu deralere hayli terakkî edinceye kadar bütün talebeyi lâtince biliyormuş gibi sayan hocaların takrirlerinden biraz güç istifade ederler. Bir film cemiyetindeki konferanslarda ufak tefek lâtince cümleleri bu şarklıkların hatırı için fransızcaya, almancaya veya İngilizceye tercüme etmek kimsenin hatırına gelmez. Demek ki o memleketlerin uleması arasında bu lisanslar konuşulmuyorsa da yayıyor. Yunanca veya lâtince bir metal yüzünden kendi dilinde okuyup geçecek âlimleri pek çoktur.

Bundan başka garp kültüründe esas olarak alan bir memlekette bu iki dilin çok büyük bir ehemmiyeti olmak lâzımdır. Kimbilir, lâtince öğrenen gençlerimiz fransızca'yı, İngilizce'yı, hattâ almanca'yı bile belki daha esaslı bir surette elde edeceklerdir. Bir vaktir iyi arabi ve farsî bilen Türklerin daha iyi türkçe öğrendikleri gibi. Diğer taraftan bugün edebiyat fakültesinde «Romanoloji» gibi hangi dilin olduğunu kestiremedikleri bir ünvanı haliz bir enstitü vardır. Burada, roman dilleri filolojisi okutulur, işte bu enstitüde lâtince okutan liseler talebe verilirse roman dilleri filolojisi de daha kolaylıkla inkişaf etmiş olur.

Simdi gelelim Ahmed Emin Yalman yazısına; evvelâ şunu söyleyeyim ki, liselerde okutulacak lâtince, klasikleri lâtinceden okumağı temin edecek bir dereceye asla çıkmayacaktır, ve bu lâtince ile hiç kimsenin klasiklerini güzel fransızca, almanca, İngilizce tercümelelerini bırakıp aslına gitmeyecektir. Liselerde bu dilin tahsilinden beklenen ilmi verimini hiç düşünmek bile «fil-i verimlerden en fililiz belki dil hocalarının esaslı bir surette yetiştirilmesi olacaktır. Bu satırlara aziz Ahmed Emin'in lâtince tedrisinin modern softalk demek olduğuna kanı olacağı ümid ediyorum. Zaten hakiki ilimde softalk yoktur, softalk giren yerde hakiki ilim yoktur.

Vâ-Nû makalesinde lâtince tedrisatını hem kabul ediyor, hem alkışıyor. Fakat o lâtincenin faydasını başka noktadan görüyor. İstihlârların arapça yerine lâtinceden alacağını diye seviyor. Ve arappa mazi, lâtince istikbaldir diyor. Ben ise aziz genclimize diyorum ki, ne arappa mazi, ne lâtince istikbaldir; her ikisi de ilim için haldir.

A. ADNAN

çarşıkapıda cadde genişletiliyor

Karamustafapaşa türbesinin arkasındaki binalar ve dükkanlar istihlâk edilecek

Çarşıkapıdaki Karamustafa paşa türbesi, tramvay caddesini daralttığı için türbenin arka kısmındaki binaların istihlâki ile caddenin, ikiyeye ayrılmış suretile, genişletilmesi kararlaştırılmıştır. Bu husustaki plan imar müdürlüğü tarafından hazırlanarak riyaset makamına verilmiştir. Türbenin arkasındaki binalarla tramvay caddesinde ve tam türbenin karşısındaki dükkanlar istihlâk edilecek, caddenin her iki kısmı oniki metre kadar genişletilecektir.

Plan İstanbul nazım planının esasları dahilinde hazırlanmış tasdik edildikten sonra istihlâk edilecek binalar için menafii umumiyeye kararı alınacak ve istihlâke bağlanacaktır. Cadde genişletildikten sonra türbe tanzim ve tamir edilecek ve tramvayın gelişi, dönüş seferleri ikiyeye ayrılacaktır.

B. Chamberlain'in nutku

Londra 11 (A.A.) — (Reuter): Bu akşam Chamberlain, radyoda bir nutuk söyleyerek, harp kabinesinden istifasındanberi kendisine mektup göndermiş olanlara teşekkür etmiş ve nihai zafere olan itimada iştirak ettiğini söylemiştir.

Millî Şef

Yeni İspanya ve Çin elçilerini kabul etti

Ankara 11 (A.A.) — Yeni İspanya elçisi Marki de Prat de Nantouillet bugün saat 16 da Çankaya köşküne giderek itimadnamesini mutad merasimle Reiscümhur İsmet İnönüye takdim etmiştir.

Kabul esnasında harciye umumî kâatibi B. Numan Menemencioglu hazır bulunmuştur.

Ankara 11 (A.A.) — Çin Cumhuriyetinin yeni Ankara elçisi Şang-Peng-Tun itimadnamesini bugün saat 17 de Çankaya köşkünde mutad merasimle Reiscümhur İsmet İnönüye takdim etmiştir.

Kabul esnasında harciye umumî kâatibi B. Numan Menemencioglu hazır bulunmuştur.

Başvekil, Sovyet büyük elçisini kabul etti

Ankara 11 (A.A.) — Başvekil Dr. Refik Saydam bugün saat 11 de yeni Sovyet büyük elçisi B. Vinogradov'u Başvekillette kabul etmiştir.

Maarif Vekili Antalyada muallimlerle hasbihal etti

Antalya 11 — Maarif Vekili B. Hasan Âli Yücel İfokulları teftiş etmiş ve şehir külbünde şerefine verilen ziyafet esnasında muallimler ile meslekî hasbihallerde bulunmuştur.

Üçüncü umumî müfettiş Rizede

Rize 11 (A.A.) — Bir müddet-tenberi Trabzonda bulunmakta olan üçüncü umumî müfettiş Nazif Ergin dün buraya gelmiştir. Umumî müfettiş birkaç gün de burada kalarak tedkikatta bulunacaktır.

Amerikada hazırlık

Tayyare fabrikaları günde 24 saat çalışacak

Vaşington 11 (A.A.) — Amerika fabrikaları şimdi ayda 1000 tayyare yapıyorlar. Bunun yarısı İngiltereye gönderilmektedir. İşveç için yapılan 100 bombardıman tayyaresi İngiltereye gönderilecektir.

Harbiye nezareti, sipariş edilen 21 bin tayyarenin çabuk hasırlanması için tayyare fabrikalarında 24 saat çalışmasını bildirmiştir.

Bir heyet İngiltereye gidiyor

Vaşington 11 (A.A.) — Harbiye nazırı Stimson, bir Amerika hava heyetinin tayyare ile Londra'ya hareket ettiğini bildirmiştir. Heyet İngilterede hava müdafaa tesisatını tedkik edecektir.

Hava müdafasının hava taarruzuna karşı müdafasını kuvvetlendirmek için yeniden 1000 top gönderilecektir. Askerî kuvvet de 24 bin kişi ile takviye edilecektir.

Vaşington 11 (A.A.) — Amerikan bahriyesine mensup 23 ihtiyat tabura 7 teşrinievvelde doğru Atlas ve Pasifik sahilleri üzerinde kendilerine tayin edilen noktalarda bulunmaları için emir verilmiştir.

Amerikanın Roma sefiri vazifesine dönmüyor

Roma 11 (A.A.) — D. N. B.: İyi malûmat alan mahfillerden öğrenildiğine göre, Amerikanın Roma büyük elçisi Philipps'in şihli vaziyeti dolayısıyla daha uzun müddet vazifesi başına gelebileceği resmen İtalyan hükümetine bildirilmiştir. Bu haber Romanın siyasi mahfillerinde hiç bir hayret uyandırmamıştır. Çünkü Amerika büyük elçisinin uzun zamandanberi şihli vaziyetinden şikâyetçi olduğu bilinirdi.

İngiliz - Japon gerginliği

Japon bankalarının Londra şubeleri kapanıyor

Tokyo 11 (A.A.) — D. N. B. ajansının muhabiri bildiriyor: Japon matbuatının haber verdiğine göre, hükümet, Londrada şubeleri olan bütün Japon bankalarına ve diğer Japon müesseselerine bu şubelerin kapatılması için emir vermiştir.

Tokyo Nichi Nichi gazetesi, Yokohama Speels Bank'dan maada Londrada Japon ticaretbanesi kalmayacağını ilâve eylemektedir.

Japon - Amerikan münasebatı

Tokyo 11 (A.A.) — Reuter: Haricîye nezaretinin sözcüsü, bugün yaptığı beyanatta, Uzak Şarkta vaziyetin «çok sakın» kalacağını söylemiştir.

Sivastopolda Sovyet manevraları bitti

Moskova 11 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: Sivastopol'da hava taarruzlarına karşı pasif müdafaa talimleri dün nihayet bismüştür. Bu tecrübeler üç gün sürmüştür.

Leningrada ve başka yerlerde yapılan diğer tecrübeler esnasında alakadar hükümet makamları hakiki hava hücumlarında itizar edilecek vaziyetleri ihssa gayret etmişlerdir.

Ziraat enstitüsü

Ziraat Vekili talebelerin ameli ve tatbiki bilgilerinden memnun kaldı

Ankara 11 (Telefonla) — Ziraat enstitüsü orman veteriner ve ziraat fakültesine parasız yatılı olarak 160 talebe alınacaktır. Enstitüye kaydolmak üzere müracaat edenlerin sayısı bu sene ilk defa olarak almamak talebe adedini aşmış ve 250 yi bulmuştur. Bunlar arasında açılan müsabaka imtihanı neticesi yarın (bugün) belli olacaktır.

Stajyer talebelerin imtihanı

Ziraat enstitüsü stajyer talebelerinin nazari ve ameli imtihanları bugün orman çiftliğinde yapılmıştır. İmtihanlarda Ziraat Vekili B. Muhlis Erkmen, enstitü rektörü B. Süreyya Gençoğlu ve ziraat umum müdürü B. Abdin Ege hazır bulunmuşlardır. Ziraat Vekili talebelerin bilhassa ameli ve tatbiki sahadaki bilgilerinin memnuniyetle karşılayarak tedris heyetine takdirlen bildirmiştir. İmtihana giren talebenin 50 si de muvaffak olmuştur.

ALİ İLE VELİ

Muharrirlere ibret dersi

Ali — Kepsut kasabasında manifatura tüccarı bay Seyfi Yavuzoğlu'ndan bir mektup aldık, Veli... Türkçenin ortasına karıştırılan ecnebi kelimeler aleyhine gazetimizde çıkan yazılara hak veriyor. O kasabada ajans haberlerinin nasıl telâkki edildiğini, gel, birlikte okuyalım.

Veli — Oku bakalım.

Ali, mektuptan okur: «Burada şahit olduğum bazı gülünç hadiseleri size yazayım da ajansın kullandığı lisanın halk arasında ne dereceye kadar ve ne şekilde anlaşılabilir görünür.»

Geçenlerde her zaman olduğu gibi, okuyup yazması nisbeten düzgün biri yirmiden fazla dinceyle ölüme gazete okuyor. Havadisler meyanında Finike civarına düşen İtalyan tayyaresinin zabitan ve mürettebatının (enterne) edilecekleri yazılıyordu. Dinleyenlerden biri (enterne) kelimelerine ne demek olduğunu sormasına üzerine okuyan zatın verdiği cevap (öldüreceklermiş) oldu ve buna oradaki dinleyicilerin hepsi yüzde yüz inandı.

Yine aynı havadisler meyanında «Burada işpeyalistimiz Avrupaya gidiyor» başlıklı bir yazı okuyoruz. «İşpeyalist» kelimesi aynı mütercim tarafından denizaltı gemilerinin avlamaya mahsus bir nevi harp gemisi olarak tercüme edildi ve bu muhayyel geminin Avrupaya seyahat maksadları üzerinde mütalâalar yürütüldü. Gülmeme için kendimi daha fazla zaptedemedim ve oradan ayrıldım.

Okumasını bitirdikten sonra: — Ne dersin buna, Veli? — Ne diyeceğimi Ali?... Şu muhavremizin basıldığı nüshadan beş on tane tedarik et. Etrafını kırmızı kalemle iyice çizerek böyle gelişi güzel ecnebi tabir kullanan muharrirlere gönderelim... Havadis, makale ve mütalâaların halkı ne derece işiade ettirdiklerini kendileri de görsünler!

Aliveli

Ceza evleri

Sekiz vilâyette yeniden ceza evi yaptırılacak

Ankara 11 (Telefonla) — Meclisin geçen içtima devresinde kabul edilen bir kanunla yeni ceza evleri inşası ve mevcut ceza evlerinin ıslahı için Adliye Vekâletine illalî bankalardan bir buçuk milyon liralık istikraz akdi salâhiyeti verilmiştir.

Vekâlet, bu salâhiyetini kullanarak illalî bankalardan bu işlere sarfedilecek üzere bu sene için yarım milyon lira istikraz etmiştir. Bu paranın bir kısmı inşaatı bitirilmek üzere bulunan Ankara çocuk ıslah evi, Gümbüşhane, Muş ve Çorum ceza evleri ile inşaatına başlanmış olan Denizli, Balıkesir Manisa ceza evlerine tahsis olunmuştur. Diğer kısım ile de Bitlis, Erzurum, Konya ve Elâzığda yeni ceza evleri yaptırılacaktır.

Dericilik enstitüsü

Ankara 11 (Telefonla) — Ziraat Vekâleti tarafından Ankarada açılacak kömür nakliyatına aid navlun ücretlerini tesbit etmek üzere Münafele Vekâletinde İktisad ve Ticaret Vekâletleri ve İstanbul ticaret odası murahhaslarını iştirakle toplanan komisyon çalışmalarını bitirmiş, tesbit ettiği ücretleri bir raporla Vekâlet makamına bildirmiştir. Komisyonca tesbit olunan yeni ücretler halen almakta olanlar cüzî miktarda fazladır. Yeni ücretler 1 Teşrinisaiden itibaren Nisan 1941 e kadar meri olacaktır.

Kömür nakliyatı

Navlun ücretlerine cüzî miktarda zam yapıldı

Ankara 11 (Telefonla) — Zonguldak ile diğer limanlar arasında yapılacak kömür nakliyatına aid navlun ücretlerini tesbit etmek üzere Münafele Vekâletinde İktisad ve Ticaret Vekâletleri ve İstanbul ticaret odası murahhaslarını iştirakle toplanan komisyon çalışmalarını bitirmiş, tesbit ettiği ücretleri bir raporla Vekâlet makamına bildirmiştir. Komisyonca tesbit olunan yeni ücretler halen almakta olanlar cüzî miktarda fazladır. Yeni ücretler 1 Teşrinisaiden itibaren Nisan 1941 e kadar meri olacaktır.

Muğlada zeytin mahsulü çok iyi

Muğla 11 (A.A.) — Vilâyetimizde bu sene zeytin vaziyeti çok iyi ve geçen seneye nisbetle fazladır. Bu yıl 3 milyon kilo mayş istihlâk edileceği umulmaktadır. Tütünlerimiz de gerek kalite gerek rekolte itibarile fevkalâdedir.

Bn. Sadiye Mayakon'un takdire değer vefakârliği

Kitapçılar vitrininde şöyle bir yeni kitap görünüyor: «Yıldızda neler gördüm?» Müellifi: İsmail Müştak Mayakon. Umumi alakayı celbeden bu eserin ikinci bir müellifi de merhum edibin zevcesi bayan Sadiye Mayakon sayılabilir:

İsmail Müştak, kâtiplik ettiği Yıldız sarayında gördüklerini 1911 de Tanin'e yazmaya başlamış; Mahmud Şevket paşanın müdahalesi bunların intişarını durdurulmuştur. Sekiz dokuz sene evvel Kızıltoprak'taki köküne birkaç ahbabı arasında da beni de davet eden kıymetli muharrir bu hatıraların gayri müntesir bir kısmını anlatmış, bir kısmını da değerli vesikalarını göstermişti. Hareketli hayatın intibahlarını taşıyan diğer bazı gayri matbu müveddeler okumuştum. O zamandanberi mevzula alakalanmışım.

1937 de Müştakın bu Yıldız hatıralarını kaleme almağa yeniden devam ettiğini öğrendik. Fakat o tarihlerden sonra bütün mesaisini Atatürk'ün yakın muhitinde sarfettiği için, müellif eserini kil halinde tamamlayıp basmağa muvaffak olmadı. Beklenmedik bir sırada malesef vefat etti. İşte bayan Mayakon'un bizde misline pek raslanmayan harikulade rolü bundan sonra başlıyor. Şayet çoğu ailelerimizin gâfletine o da kapılsa, zevcinin kitaplarını müzayedeye, kâğıtlarını okıyıcıya verse (= yahut küflü bir sandığın dibine atsa) tarihin birçok vesikaları gibi bunlar da kaybolup gidecek; hattâ burada burda intişar edenleri bile, kimbilir, lâl kırk yaracak herhangi müstakbel ve nemhum bir müdekkikin zuhuruna kadar, meçhul kalacaktır. Ancak bir yere toplanıp heyeti umumiye teşkil ettikleri takdirde büyük kıymetlerini itikâp eden bu yazılar, muhterem bayan Sadiye Mayakon tarafından bir cild haline getirildi. Kitapçı camaklarında gördüğümüz enteresan eser budur. Abdülhamid'in dindarlığından, saraydaki hafife teşkilâtına kadar birçok hususiyetleri burada toplu olarak okuyabiliyoruz.

Önsözden öğreniyoruz ki, İsmail Müştak'ın vefakâr zevcesi, merhumun müteakip ve keza pek meraklı hayat safhalarını aksettiren dağınık eser ve müveddelerini de derleyip toplayacak, bir seri halinde neşredecemiz:

«Ömrümün kalan kısmını bu kitap silâsini tanzim ve neşretmeğe hasredeceğim.» diyor.

Bunu gıptaya değer bir hayat arkadaşlığının ve hatıraya karşı hürmet hasletinin de fevkinde görmeliyiz. Yüksek mevkileri işgal etmiş şahsiyetler yetişen bütün münevver aileler, bu misalden örnek alınmalıdır. Mesai esnasında, girişimci siyasi ve fikri hayat devresinde böyle vaziyetlere, hakikatlere rızalanır ki, bunlar, o adamın, belki de alâkadarların sağlığında intişar edemez. Fakat büyük bir tarihi vesika kıymetini haizdirler. (Nettekim 1911 de Mahmud Şevket paşaya bahsi geçen serinin neşri mecmuasını iste...)

Sayet mühim vekayim ve cereyanların kaynaştığı pınar başlarındaki alâkadarların, gördüklerini yazan, ailelerinin ferdlerini de bunları hatırlama, ahlağa yadigar kalacak en kıymetli eserler belki de bu telifat olur.

Frenklerin ouvrages posthumes dedikleri — müellifin vefatından

ŞEHİR HABERLERİ

İsveçle ticaret

Dün bazı maddeler için nümune gönderildi

B. Natuk Ziyannın reisliğindeki ticaret heyetimiz, İsveç hareket etmiştir. Diğer taraftan, dün, İsveçle gayri resmi olarak ticari muhaberele de başlanmıştır. Gelen mektuplardan İsveç hükümetinin bize kadın ve erkek yünü, kumaşları, kâğıdı, karton, makine aksamı satacağı anlaşılmıştır. Dün İsveç nümune olarak pamuk çekirdeği, kuru üzüm ve incir gönderilmiştir. Hükümetimiz, gördüğü lüzum üzerine, İsveçle yeniden bir ticaret ataşeliği açmıştır. Stokholmdeki ticaret mümessillimiz B. Selim Sabit tayin edilmiştir.

Finlandiya konsolosunun bir müracaatı

Şehrimizdeki Finlandiya konsolosu, dün alâkadar makamlara müracaat ederek ithalât ve ihracat tacirlerimizin adreslerini istemiştir. Bu talebin, şimal memleketleriyle yakında başlayacak olan ticaret görüşmelerle alâkadar olduğu söylenmektedir.

Yağ, peynir

Soğuk hava depolarındaki yağ stoku tetkik ediliyor

Yağ fiatlarının yeniden tesbiti için Belediyece tetkik yapıldığını yazmıştık. Son günlerde Urfa yağlarının toptan 150 kuruşa muamele görüldüğü anlaşılmıştır. Bu suretle yağlara biran evvel fiat konmasına lüzum görülmüştür. Şehrimizde soğukhava depolarında stok yağ bulunduğu bildirilmiştir. Bu stokun kâfi miktarda bulunduğu tesbit edilirse - yağ istihlal merkezlerindeki fiatlere bakılmaksızın - yağlara âzami fiat konacaktır.

Peynir fiatleri

Beyaz peynir gibi kaşar peynirinin de âzami bir fiata tâbi tutulması kararlaştırılmış ve yapılan tetkikler için mürakabe komisyonuna verilmiştir. Komisyonun pazartesi günü toplantısında bu fiatler tesbit ve ilân edilecektir. Ancak kaşar, çok mütenevvi olduğundan ayrı ayrı fiatlere tâbi olacaktır.

Maarif müdürlüğünde bir toplantı

Dün maarif müdürü B. Tefik Kutun reisliği altında müdür muavinleriyle alâkadarlardan mürekkep bir komisyon toplanmıştır. Toplantıda muhtelif mekteplerden gelen raporlar, talebe mikdarı, muallim kadroları tetkik edilmiştir. Henüz muallim olmayan yerlere muallim tayin edilecek ve lüzumlu görülen mekteplerde de şubeler açılacaktır.

Muhlis Sabahaddin'in operet temsilleri

15 Birintezrin salı günü akşamı Şehir Tiyatrosu komedi kısmında kıymetli sanatkar Muhlis Sabahaddin'in riyasetinde bir operet temsili tertip edilmiştir. «Kerem - Aslı» isimli büyük operet Şark masalı ile «Efenin aşkı» isimli dört perdelik millî operet oynanacaktır.

sonra neşredilmiş — bu eserlerden bizde hemen hiç denecek pek az miktarda bulunması, hele bunların bir sistem dahilinde neşredilmemiş olması, gidene ne az kıymet, tarihî hakikatlere de ne az ehemmiyet verdiğimizizi gösterir.

İnşallah Sadiye Mayakon'un hareketi vefat yıldönümünde yalnız zevcinin ruhunu şad etmekle kalmamıştır; temenni edelim, aynı zamanda başkalarına da örnek teşkil etsin... (Vâ - Nû)

Otello'nun temsill hakkında

Muhsin Ertuğrul ile bir konuşma

Yazarı Selâmi İzzet

İstanbul Şehir tiyatrosu sahnesinde büyük bir muvaffakiyetle temsil edilmekte olan «Otello» nun sahneye konuşulduğu Türk tiyatrosunun iftihar üyüğüdür. Muhsin Ertuğrulun bu mizansen üslûbu beynelmilel olacak, bütün Avrupa sahnelerinin ruhakka örnek alacakları bir üslûptur, çünkü «Otello» nun asıl mânâsını, eserin hakikî mefhumunu, ruhunu tebarüz ettirmektedir.

«Otello» bugüne kadar, Muhsin Ertuğrulun tatbik ettiği bu yeni sahneye koyma tarzına kadar, bir «kıskaçlık hâilesi» idi. «Otello» gözünü kan bürümüş, pazularını gerilmiş, yumruklarını sıkılmış, sesli kükreyen, kanı kaynayan bir araptı; kıskaç bir arap; şylesine kıskaç ki, nihayet kansını öldürüyor... «Otello» bizzat «Otello»yu temsil eden sanatkarlar ve «Otello»yu seyredenlerin gözünde sadece beşer değil, fevkalbeşer bir mahlûkta ve etrafındaki, diğer eşhas bu kıskaçlığı tebarüz ettirmek için konulmuş kuklalarından ibaretti.

İstanbul Şehir tiyatrosu sahnesinde temsil edilmekte olan «Otello»nun sahneye konuş tarzı, bugüne kadar dünyanın hiç bir tiyatrosunda, hiç bir rejisörün tatbik etmediği bir tarzda temsili «Otello» nun bir kıskaçlık hâilesi olmadığını tebarüz ettirdi ve gösterdi ki, «Otello» da bildiğimiz beşerdir, fevkalbeşer bir mahlûk değildir, eserin bütün eşhas aramızda hâlâ yaşamakta olan kişilerdir, «Otello» bir hayat faciâsından başka birşey değildir ve Muhsin Ertuğrul ilk defa bu esere ananenin vurduğu «kıskaçlık hâilesi» damgasını silmeğe muvaffak olan büyük sanatkârdır.

Muhsin Ertuğrul, bir taraftan «Otello» nun ruhunu tebarüz ettiren, tam mefhumunu ortaya koyan, kıskaçlık hâilesi damgasını silerken, bir taraftan da o devrin atmosferini noksanız yaratılabilmek için, Otelloyu yaşamış olanların kıyafetlerinden, o devirdeki Venedik senatosunun tavansız, çatisiz oluşuna kadar dekor ve aksesuarlara da «asalarına mutabiktir» damgasını vurmuştur.

Temsilden bir kaç gün sonra kıymetli rejisörümüzle «Otello» hakkında konuşmağa muvaffak olduk. Olduk diyoruz, çünkü Muhsin Ertuğruldan eser ve aktör hakkında mütalâa almak bugüne kadar zannediriz kimseye müyesser olmamıştır.

— Otellodan memnun musunuz? dedik.

— Fevkalâde, dedi, fevkalâde memnunuz.

— Halk da memnûn mu?

— Evet, halk da memnûn... Tiyatro alkıştan yıkılıyor.

— Temsil nasıl?... Genç sanatkarlar başarabiliyorlar mı?...

— Ümidimin fevkinde. Aktör ilk defa sahneye çıktığı zaman tabiidir, gitide bu tabiiik simplisite derecesine varır; ilk tabiiik kalmaz, fakat sanatkar tabiiiki onun yerine kaim olur. İşte «Otello»yu temsil eden gençlerin hepsi böyle tabii oynuyorlar.

— Peki amma münekkidler memnûn değil, beğenmemişler, hepsi aleyhte yazdılar.

— Beğenip beğenmemek herkesin hakkıdır. Beğenmiyebilirler ve beğenmemekte de onlar mazurdur; Yadırgadılar. Meselâ «Otello»

kalbinden manen yaralandığı zaman bir insan gibi oturup başını avuçlarının içine alıyor ve iler gibi: «Herşey bittili» diyor. Halbuki onlar için «Otello» bu değildir «Otello» o anda pazularını kabartacak, yumruklarını sıkıp kollarını havaya kaldıracak, göğsünü gerecek ve bir aslan gibi şöyle kükreyecek: «Herrr şey bittili» bizim «Otello» da bunu bulamayınca pek tabii beğenmediler.

— Türk tiyatrosu mecmuasında «Otello»yu gençlere oynatmağı tasarladığım zaman, evvelâ ananenin bu esere vurduğu kıskaçlık hâiledamgasını silmek istedim diye yazmışsınız. Buna muvaffak olduğunuz muhakkak, fakat nasıl muvaffak oldunuz?

— Çok basit... Otellonun daha birinci perdesi başlamadan eserin kıskaçlık hâilesi olmadığını anlaşıyor. Piyes başlamadan önceki tabloya dikkat etmek kâfi değil mi?... Otellonun muavinliğine Yagonun yerine Kasyo tayin edilmiştir. Bunun üzerine Yago daha perdesi açılmadan dolap çevirmeğe başlar. Otelloya muavin olamamıştır amma, olmak için elinden gelen herşeyi yapacaktır. Nasıl ki yapıyor. Otellonun Dezdemona ile evlenmesini fırsat bilip onun harimine dil uzatıyor, iftira ediyor ve iftirasını hakikat gösterecek deliller de hazırlıyor. Yago da yalanlı değil, her şeyi dobra dobra söyleyen tabiiiki verince, «Otello» nun bir kıskaçlık hâilesi olmadığını kendiliğinden meydana çıkar.

Evet, Muhsin Ertuğrulun Otelloya verdiği üslûp ile anlaşılıyor ki, Yago, eğer Otello Dezdemona ile evlenmemiş olsaydı, o zaman onu hükümetine ihanetle, casuslukla itham etmenin çarelerini arayacaktır. Eserin ruhunun kıskaçlık alâkası yoktur. Kıskaç adam telkin ile kıskaçlık, kendiliğinden, yok yere, durup dururken kıskaçtır. Halbuki Otello hiç de kıskaç değildir.

— Bir sual daha: Bir münekkidd, Şehir tiyatrosu sanatkarlarında diksiyon ve deklamasyon yok diyor, biri de dekordan...

Muhsin Ertuğrul ayağa kalkarak sözümlü kesti:

— Diksiyon ve deklamasyondan bahsedene: Göster bakalım, türkçenin diksiyon ve deklamasyonunu öğretici kaç kitabı vardır da biz o kitaplardan ders göstermiyoruz? derim... Dekor beğenmiyenlere de derim ki...

Biraz sustu ve şöyle devam etti:

— Bir ameliyathanede bir operasyon görürsünüz, hayran olursunuz, operatörün meharetinin methedersiniz, veyahut bir doktora giderseniz, tedavisinden memnûn kalmazsınız. Fakat operasyondan bahsederken: Narkozu tam dozunda vermedi, doktor şu ilacı verecek yerde bu ilacı verdi dersiniz yakınızdan tutarlar ve ağzınızı kapatırlar.

— Peki, ya münekkidlerden birinin: «Hele eserin tabloları bile ilhâm vermiş olan muazzam karyolası yerine bir sedir vardı» demesine ne dersiniz?...

Muhsin güldü, bir hayli güldü:

— Şaka, dedi, şaka söylüyorsunuz. Sahi böyle yazmışlar mı?

— Evet, dedik, yazdılar.

Muhsin bir müddet sustu, sonra: — Susmakta devam edeceğim, dedi, bu hususta konuşamayacağım.

Selâmi İzzet

Odun fiati

Bir miktar ucuzliyaacağı tahmin ediliyor

İstanbul odun ihtiyacı; sene iki defa, ilk ve sonbaharlarda ormanlarda yapılan katıyatla temin edilir. Fiat mürakabe komisyonu geçenlerde odun fiatlerini tesbit ederken ilkbahardaki kesimi ve ilkbahar odunlarının stokunu esas tutmuştu. Sonbahar kesimi ikmal edilmek üzere, İstanbul sevkedilmek üzere ormanlarda stok odunlar biriktirilmiş. Bu odunların miktarını ve maliyetini tesbit etmek üzere tedkiklere lüzum görülmüştür. Bunun için en büyük odun sevkıyat merkezlerinden biri olan İğneada'ya bir memur gönderilmiştir. Bu memurun vereceği rapora göre odun fiatlerinin yeniden tesbitine lüzum görülecek ve keyfiyet fiat mürakabe komisyonuna verilecektir. Fiatlerin biraz ucuzliyaacağı tahmin ediliyor.

Basra - Bağdad transit yolu

Gelen haberlere göre Irak İktisad nazırı, Bağdad ticaret ataşemisi kabul ederek bir müddet görüşmüştür. Bu görüşmenin Basra - Bağdad transit yolunun açılması üzerine yeniden başlanan Türkiye - Yakın Şark ticari münasebetleriyle alâkadar olduğu anlaşılmıştır.

Yeni bahçeler

Sur kapıları haricinde bahçeler yapılacak

Topkapı ve Edirnekapi haricindeki bahçelere ald mezarlıkların istihlal ile bu mezarlıklardan bir kısmının yola tahvil, diğer kısımlarının bahçe olarak tanzimi kararlaştırılmıştır. İstanbul Silivri, Mevlânepaşi gibi bütün sur kapıları haricinde birer bahçe halinde tanzim kararlaştırılmıştır. Bu suretle şehrin bütün medhalleri güzelleştirilecektir. Bu hususta plânlar hazırlanmıştır.

Halkın şikâyetleri

İnsulin kalmadı!

Birkaç imza ile şu mektubu aldık: Son günlerde İstanbul eczanelerinde İnsulin bulunmuyor. İnsulin, şeker hastalığı ve bundan mütevellid arzular için kati devadır. Bu sebeple her saman, her yerde bulunması lâzımdır. Memleketimizde şeker hastalığına tutulmuş olanların miktarı oldukça yüksektir. Bunları ilâçlarından mahrum etmeği, çok fena akıbetlere maruz bırakmağı videdan kabul eder mi? Bu hususta hükümetin nazarı dikkatini celbederiz.

Umumî hizmet müesseseleri para değiştir-mek için en munasip vasitalardır

Üzerlerinde «100 kuruş» yazılı olan madeni liralara tedavülde kaldırıyor. Çünkü yeknesaklığı ihlâl ediyorlarmış. Fakat bunların, umumî hizmet müesseselerinden bazılarının memurları hatâ tramvay biletçileri tarafından reddedildiği, halktan alınmadığı görülmektedir. Bu hususta şikâyetler dinledik. Cebinde tek lira olan bir kadın bunu değiştirmek için akşam geç vakit bankaya nerede bulsun? Tramvaylar, vapurlar, trenler değiştirilecek paraları halktan toplamak için en makul ve munasip vasita değil midir? Makamı adının bu noktaya ehemmiyetle nazarı dikkatini celbederiz.

Bir çırpıda

Tuhaf şey!

Sinema salonunda ışıklar söndü. Karşımızda geniş perdenin üzerinde bir takım hayaller belirdi. Bu sırada perdede bir top patladı. Dumanlar arasında — sanki seyircilerin gözlerine girmek istiyormuş gibi — git-tikçe büyüyen, yaklaşıktıkça kocamanlaşan bir rakam belirdi: 1914!.. Eski dünya harbine dair bir film. Bu sinema kordelâsının ilk sahneleri top sesleri ile halka takdim ediliyordu. Meselâ perdede filmin rejisörü yazılacak değil mi? Evvelâ bir top sesi... Arkasından dumanlar arasında rejisörün ismi... Bundan sonra faraza filmde oynayan sanatçıların isimleri perdede okuyacağız... Tekrar bir top gürültüsü... Yine alevler arasında kadın erkekli sinema sanatçılarının isimleri...

Avrupa ve Amerika sinemacıları senelerce geçen büyük muharebeye dair filmler çevirdiler. 1914 ile 1918 arasındaki günler sinema eserlerinin en hararetili, en meraklı, en güzel mevzu oldu.

Milyonlarca, belki de milyarlarca metre filmi harcadı. On binlerce insan — artık maaziye karışan — o günleri muvakkâ dekorlar arasında yeniden canlandırdılar. Birbirlerine yalancaktıktan top, tüfek, bomba atıldılar.

Şimdi o zamanları bilenler bile: — Hey gidi hey!.. Ne günlermiş!.. diyorlar.

Bir gün gelecek yer yüzü insanları sinema perdeleri üzerinde kocaman bir 1939 rakamı ile ve top sesleri, mitralyöz takardıkları arasında başlıyan filmler seyredecekler... Eski harbe dair filmleri seyrederken insana işte bu teselli geliyor. Dünyanın bugünkü halinin ileride insanları sadece eğlendirebilecek bir film mevzuundan ibaret kalabilmesi...

Hani ihtiyarlar eski günleri düşünürler, düşünürler: «Tuhaf şey... O günlerin hepsi bir masal...» derler. Yer yüzü sakinleri için de bugünkü hâdiselerin bir masal, sadece bir film mevzuu olacağı demlere daha ne kadar zaman var? Ovasını — hele şu günlerde! — kestirmeğe imkân yoktur. Lâkin eninde, sonunda bugünkü hâdiseler Hollivud stüdyolarına düşecektir.

Hem de Amerikan filmcilerinin arayıp da bulamadıkları mevzular... Gece bombardımanları, tahtelbahâr muharebeleri, hava barajı ateşleri, Okyanuslarda korsan gemileri, Afrika limanlarına baskınlar... Meselâ harp günlerinde bir çok Avrupa zenginlerinin üşüşükleri bir şehir... Portekizin merkezi Lizbon... Otel-lerde mücevherlerle süslü kadınlar... Daha neler de neler...

Bugün yer yüzünde bazı hâdiseler milyonlarca insanı endişeye düşürüyor. Lâkin yarın aynı hâdiseleri milyonlarca insan rahat koltuklarda, loş salonlarda, beyaz perdelerin karşısında ve sırf eğlenmek maksadıyla rahat rahat seyredecekler... Tuhaf birşey!...

Hikmet Feridun Es

Kaybolan motör bekçisi dneize düşerek boğulmuş

Unkapanında Tekirdağ İskelesinde Abdullah motöründe bekçilik eden İnebolulu kırk yaşlarında Cemal adında biri, bundan bir müddet evvel ortadan kaybolmuştu. Gerek motör sahibi, gerek ailesi zabıtaya müracaat ederek Cemal'in bulunmasını istemişler, zabıta da lâzam gelen tahkikata girişmişti. Dün Abdullah motörünün bağlı bulunduğu yerde denizde bir cesed bulunmuş, orada bulunana bu cesede dikkatli bakınca bunun Cemal olduğunu farketmişlerdir. Derhal polis ve adliye işe el koyulmuş. Adliye doktoru cesedi muayene etmiş, bunun sara illeti testirle motörden denize düştüğü ve boğulduğunu tesbit etmiş, gömülmesine izin vermiştir.

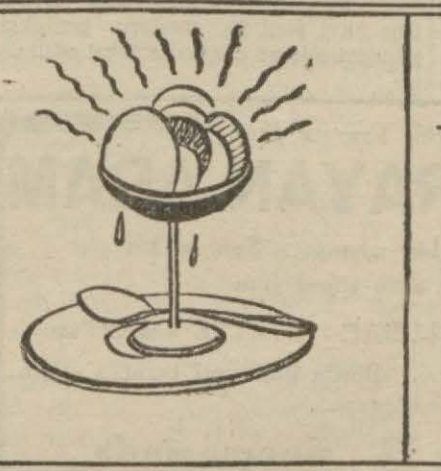
Bay Amcaya göre ...

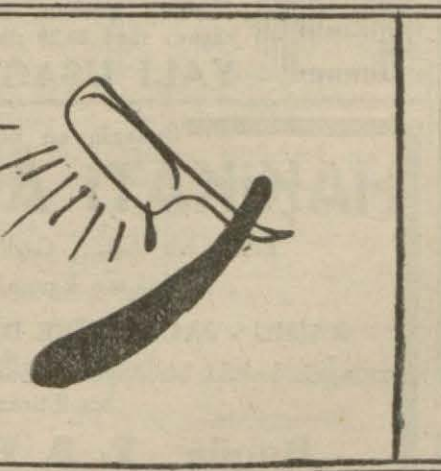
— Gel bay Amca gel... Sen çokken ortaya bir buhran daha çıktı... B. A. — Hayrola?...

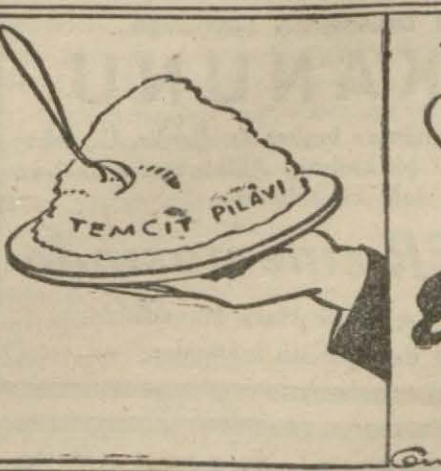
— Bir kaç vatandaş bir yere geline birbirine anlatacak fikra bulamıyorlarmış...

... Kimi «Önü tehlikeli, arkası kokar» neviden...

... Kimi Salamonla Yasafacı neviden...

... Kimi de Nasreddin hoca ve ya Bektaşî lâtifeleri neviden fikraları tekrar ediyorlarmış...

...Senin anlayacağın ortada bir de güldürücü fikra buhranı olduğundan şikâyet ediliyor!... B. A. — Bilmem, eğer ona da narh konduysa doğrudur!...

Paris gazeteleri Clermont Ferrandda nasıl çıkıyorlar

Fransada muazzam binalar işgal eden gazeteler ikişer odaya yerleşmişlerdir

Fransa bozguna uğradığı zaman Parisin belli başlı büyük gazete ve mecmuaları, evvelâ Tours ve Bordeaux'ya, buraları da İstila uğrayınca Clermont-Ferrand, Limoges şehirlerine nakletmişlerdir. Bunlardan Le Journal, Action Française ve La Croix gazeteleri, Limoges'da, Gringoire Marsilyada basılmaktadır. Kısa bir müddet sonra tekrar Parise nakleden Matin ve Petit Parisien gazeteleri müstesna, Fransanın diğer belli başlı büyük gazeteleri kâmilten Clermont-Ferrand şehrinde yerleşmişlerdir.

Illustration mecmuası ekser Fransız gazetelerinin Clermont - Ferrand'da ne büyük müşkülâtla intişar ettiklerini bir makalede anlatıyor ve diyor ki:

Clermont - Ferrand'da yerleşen Paris gazeteleri, orada bulabildikleri iki matbaanın makinelerinde basılıyorlar. Bu makineler, bunları basmağa güçlükle kifayet edebiliyor. Paris gazetelerinin basıldıkları matbaaların bulunduğu caddenin adı Biatin'dir. Bu cadde, bir matbaa şehri andırıyor. Basılan gazeteleri bir yerden öbür yere nakleden bisikletçiler, otomobiller, matbaacılar, mürettepler, muharrirler, ve makinistler, geceli gündüzlü mekik dokuyorlar. Bu caddede normal zamanlarda ancak gündelik bir gazetesinin basılmasına kifayet edebilecek rotatif ve tertip makineleri ve bir matbaa bulunuyordu. Şimdi ise bu makinelerde Fransız hükümetinin resmi gazetesi olan Monteurden başka Le Jour, Petit Journal, Paris - Soir, Candide, Ric et Rac, le Journal de la Femme, Vendemiaire, la Revue des Deux Mondes, L'illustration gibi gündelik ve haftalık gazeteler basılıyor.

Bu matbaa şehrinde, gece, gündüz faaliyet hiç eksik değildir. Parlak kâğıtlar müstesna burada gündelik kâğıd sarfiyatı on tonu, ve mürekkep sarfiyatı da 300 kiloyu geçiyor. Matbaa şehri teskil eden Biatin caddesinde müvazi Rameau sokağı vardır. Bellegarde'dan, kamyonlarla nakledilen kâğıd bobinleri bu sokaktan geceli gündüzlü matbaaya taşınıyor. Müvezziller, basılan gazeteleri ve gelen kâğıtları taşıyan ve dağıtan hamallar, muhtelif yaş ve kıyafette bir insan kalabalığı bu sokağı dolduruyor.

Fikir saltanatı hem hudutsuz, hem de mütevazıdır. Bu bir sürü gazete ve mecmualarda çalışan muharrirler vazife görmek için oturulacak bir yer, yazı yazabilecek bir masa kenarı, bir kalem ve bir kâğıd parçası kâfidir. Muharrirlerin çalışma odaları, arı kovana gibi işler, muharrirler otu-

Clermont Ferrandda bir gazetesinin tahrir odası

rup yazılarını yazabilecek için nöbetle sıra beklerler. Kalem tıktıklarına tertip ve tabii makinelerinin aşağı katlardan gelen boğuk sesleri de karışıyor. Matbaada Monteur ile Petit Journalın tahrir heyetleri aynı odada beraber çalışıyor. Biraz ötede Paris - Soir'in idarehanesi ve daha ötede haftalık gazetelerin odaları gelir. Haftalık gazetelerin odalarında geceleri faaliyet yoktur. Onların çalışma saatleri gündüzlere raslar. İki üç basamaktan aşağıya inilince bir sofaya varılır, bu sofada Le Jour gazetesi karşılıklı iki küçük odaya ayrılmıştır. Bunlardan birinde dokuz muharrir çalışıyor. Bir makale yazıyor, diğeri provaları tashih ediyor, bir üçüncüsü yazıları sahifeleride sıraya koymakla, dördüncüsü Havas ajansının bir telgrafını yazmakla meşgul. Her kafadan bir ses çıkıyor, muharrirler yekdiğerini tenkid ediyorlar, fakat neticede bütün işler yolunda gidiyor.

Gazetecilerin bir meziyeti de her yerde, trende, kahvede, kalabalık arasında, bir postanınin geçişinde çalışabilmektir. Vaktile meşhur birçok muharrirler, makalelerini, kahvehane masalarında yazarlardı. Bugün de aynı hal tekrarı ediyor.

Şimdi tertip ve tabii dairelerine de bir göz gezdirelim. Gece saat 10,30... Yukarıdan okak dairelerine inmek lazım. Merdivenin başından aşağıya bakınca, müheyyic bir manzara göze çarpar. Dört tarafı kapalı bir daire. Aşağıdan yukarıya doğru insanın yüzüne dayanılmaz bir sıcaklık çarpar. Makine ve okak dairelerinde elektrik

ışıkları göz kamaştırarak derecede kuvvetli. Büyük bir kazanda, kursunlar eritiliyor. Bu kursunlar streetipl provaları üzerine dökülerek sahifelerin müdevver kalıpları alınıyor. Bu kalıpların makinenin sahife yataklarına tamamile intibak etmesi için çukur tarafları eğlentiyor, kabark tarafları kazılıyor. Makine ve okak dairelerinden bir kapıdan geçilerek linotype dairelerine girilince burada da tahamülüfersa bir sıcaklık hüküm sürmektedir. Hava buğulu ve zehirli. Eriyen kursunlardan çıkan buğular burada havayı ifsad ediyor. Makinelerin dizdiği yazıların, provalarını 15 yaında bir çırak tezgâhta basıyor ve yanlışları tashih için musahihle götürüyor. Tertip dairelerinin ortasında geniş bir mermer masa, sermürettip, yazı işleri müdürle başbaşa vererek sahifeleri yapıyor. Sahifeler, yapıldıkça, soğuk preste streetipleri yapıyor ve kalıpları dökülmek için okak dairelerine götürülüyor. Sahifeler, tamamlandıktan ve kalıpları döküldükten sonra bütün iş makinistlere intikal ediyor. Makine, bir elektrik düğmesine basılınca süratle dönmeğe başlıyor. Basılmış, katlanmış, sayılmış gazeteler, yıldırım süratle, makinenin yanından fırlıyor ve tevzi memurlarına veriliyor. Onlar da paket, paket yaparak posta dairelerine ve müvezzilere dağıtıyorlar.

Paris gazetelerinin basıldığı çift büyük rotatif, iki sahifelik gazeteden satte 176,000, dört sahifelik gazeteden de saatte 88,000 nüsha basıyor. Halbuki Pariste en son sistem makineler bunun iki mislini basarlardı.

Büyük Türk Şairi
FUZULİ'nin
Ölmez eseri

En kıymetli sanatkarlarımızın gayretile bir film şaheseri de olmuştur.

MOVADO

Satış deposu:
Rikardo Levi halefi
FILIP LEVI
Havuzlu han No. 1 İSTANBUL

SAKARYA

SİNEMASINDA

Bombardımanlar... Sukutlar... Pike uçuşile hücumlar... Hava zaferi uğrunda ölenlere ithaf edilen muazzam bir film...

Kanatlı insanlar

RAY MILLAND —
FRED Mc. MURRAY

Renkli Fransızca film ve ayrıca:
BENJAMINO GIGLI'nin
KALBIN SESİ

Şaheseri
Bugün saat 1 ve 2,30 matine-
lerinde duhuliyeye 15 kuruş

ÖLÜM

İzmirde Mühendis Aziz Arşev'in eşi Nigar Arşev'in ve merhum Halli İsmail İrişkin'in ve tüccardan Methi Bayar'ın büyük babaları, muhtinde fikirperverliği, hayır ve hasenatı ile tanınmış

HALİL VEHBİ İRİŞİK

aylardanberi müptelâ olduğu hastalaktan kurtulamazarak Allahın rahmetine kavuşmuştur.
Cenazesi bugün saat 14 de Pangaltı Zafer sokağı Bereket apartmanından kaldırılarak namazı Teşvikiye camii şerifinde kıldıktan sonra aile kabristanına defnolunacaktır.
Allah rahmet eyleye.

TEŞEKKÜR

Mülga Zaptiye nezareti muavini merhum Ahmet Ragıp bey kerimesi **FATMA SENİYE DURUSOY'un** hazin vefatı münasebetile kederimizle iştirak eden akraba ve aile dostlarına teşekkürlerimizi arz ederiz.

Merhumenin zevci: İstanbul vilâyeti evrak müdürlüğünden müteakif Mustafa Muhtar Durusoy, kıza: Emine Lugal, oğlu: Zonguldak Türkiş direktörlerinden Cemal Durusoy, torunu: Yüksek mimar Şinasi Lugal.

★ Emlinönü Halkevinden: Evimizde almanca kurslarına 14 birinciteğrin pazartesi, fransızca kurslarına 15 birinciteğrin salı ve inglizce kurslarına 7 ikinciteğrin perşembe saat 18 de başlanacaktır. Bu kurslara yazılmak isteyenlerin ikişer veska fotoğrafı ile büroya müracaatları ve gününde ilk derste hazır bulunmaları rica olunur.

Yeni pulluklar

Konya (Akşam) — Ziraat kombinelerine dahil olmak üzere, Ziraat Vakfeti tarafından tohum ekme tertibatını havi yeni ve modern pulluklar gönderilmiş ve çıçılmış tevzi edilmiştir.

Tepebaşında dram kısmında bu akşam saat 20,30 da
OTELLO
Komedi kısmına bu akşam saat 20,30 da
YALI UŞAĞI

Senenin en büyük Fransız filmi

HAKİKATI ARAYAN ADAM

Derin bir Aşk... Gizli bir ızdırıp... Sonsuz bir Hicran kaynağı olan süper film

RAÏMU - JACQUELINE DELUBAC - YVETTE LEBON'un yaşattığı hakikî bir hayat romanı... Bütün gönülleri tıreten çılgın bir ihtiras kasırgası...

Bugün **L A L E** sinemasında

DIKKAT: Londradan tayyare ile gelen en son Harp Havadisleri

TÜRKÇE PARAMUNT JURNALDA

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâth matinele

Meşrutiyette Saray ve Babıâli

Yazan: Süleyman Kâni İrtem — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur.
Tefrika No: 210

18 Mart zaferi ve Çanakkalede karaya asker ihracı

Derhal Üsküdar polis müdürünü çağırarak. Gece yarısından sonra otomobil ile Haydarpaşaya gittik. İstasyonu muhafazaya memur zaîti bulduk. Mahzene indik; dış kapıdaki nöbetçi uyuklar halde idil Zabit cezasını verdi. Fakat iç nöbetçi ayak seslerini duyar duymaz.

— Kimdir o! yu bastırdı.

Bu gece teftiş beni bu parayı düşünmek sıkıntısından kurtulmağa şvketti.

Düşman donanması payitahta gelecek olursa padişah ile hanedanın, hükümet erkânının Anadoluya geçirilmesi meşguletleri arasında bu paranın dahi naklini temin eylemek lâzımlı gelecekti. Paranın naklini öyle telâşli saatlere bırakmağı muvafık görmedim. Teftişin ertesi günü bu paranın istasyonda muhafazasında devamın mahzurlarını Talât beye bildirdim.

Maliye Nezareti derhal emrini verdi. Bir gün sonra bu bir milyon lira nezaret ve muhafaza altında bir vagona konularak Konyaya gönderildi.

Haydarpaşada Alman olan kumandan — ismini hatırlıyamıyorum — bir gün sahiledeki bataryalardan atış tecrübesi yapılacağı beyanile beni bu tecrübede hazır bulunmağa davet etti. Birleştik.

Adalar tarafında duracak düşman donanmasına karşı Moda cihetinden atılacak top tecrübesi yapıldı.

Fakat doğrusu bu talimi ve tecrübeyi görmemiş olmağı tercih ederdim. Çünkü görmeden evvel kalbimde bu yoldaki istihzaratın daha mükemmel ve müessir olacağı kanaatini taşıyordum. Askerlikte tertibatın kuvvetini takdir edemekte beraber müşahedatım bu kanaatimi sarstı. (1)

Hükümet derunî telâşını kimseye sezdirmemek için mümkün olduğu kadar dışları sığırdı Biz de aldığımız talimata tevfikân mntakamız dahilinde düşman donanmasının Boğazdan geçmesine imkân olamayacağına dair bol, bol teminat veriyorduk!

Fakat martın ikinci haftası sonlarında İstanbulda aksine tereshühler vaki olmuş olacak ki bazı tanınmış ailelerin Haydarpaşa istasyonundan Anadoluya yollandıklarını müşahade ediyordum. Hatâta harp ile alakasız olan bir tesisin başına getirilmiş bir mebus tanyordum ki vaziyeti anlamamış olduğum için bir içtimada Çanakkale boğazındaki frenk donanmasının top seslerinden İstanbulda türkerek bu sesleri duymamak için ta Anadoluya uzaklaşanlara hayli atıp tutmuştum. Fakat o gece nereden vaziyet hakkında sahil malûmat almağa muvaffak olmuş olacak ki ertesi sabah ailesi efradile ve hayli kalabalık eşyasile Haydarpaşa istasyonunda ilk görünenlerden biri o olmuştu!

Şehzadeler de kendileri için tertibat alıyorlardı.

Veliâhd Yusuf İzzeddin efendi kendisi ve haremî için Bursada Yıldız köşkünü görmek üzere Nesip bey; göndermiş, köşkünün münasip olduğunu anlayınca teftiş ettirilmek üzere baş mabeyinci Lâtfi Simavi beyle müzakere ederek hazineye has-saya emir verdimişti.

Padişah sarayında emsali hiç geçirilmemiş bir telâş ve heyecan görüldüyordu. İstanbula kadar düşman tayyarelerinin attıkları bombalardan tahaffuz için saray geceleri müzkün olduğu kadar karanlık içinde bırakılıyordu; ancak lüzum görüldükçe mum yakılıyordu. Topkapı sarayındaki mukaddes emanetler sandıklara yerleştirilerek muhafaza altında Konyaya naklolunmuştu.

İstanbuldan çıkıp gitmek ihtimalinin ve lüzumunun tahakkuku sarayda herkesi sinirlendiriyordu.

Hünkâr uyuyamıyordu. O mütevekkildi! İstanbuldan gitmenin zahmetlerini, vücudüne vereceği rahatsızlıkları bilmekle beraber bu zarurete katlanacaktı. Onu düşündüren ancak kendisinin yağlı ve hastalıklı olmasıydı.

— Bu külfetli yolculuk için dinç olmak lâzım! Halbuki ben yaşımin iktizası ve hastalıklı halime herkese bâr olacağımı düşünüyorum da şimdiden tüzülüyorum!

Diyordu.

Mabeyin ile harem dahreleri sık, sık gelen resmi haberleri hünkâra isale memur zevata güzergâh oluyordu.

Çanakkalede düşman tazyiki şiddetlendiği anlaşıldıkça sarayda da

yolculuğa hazırlık faaliyeti artıyordu. Martın ikinci haftası sonunda artık bu hazırlıklar bitmiş gibi idi. Haremî hümayundan padişah ile birlikte gidemeyen kimler olacağı tayin edilmişti.

Nihayet 18 mart günü (5 mart 1331) müteftikler filosu Boğazı geçmek teşebbüsünde bulundu. Buna on altı büyük harp gemisi iştirak etti. Boğazdaki Türk tabya ve bataryalarını tahrip etmek için sabahın saat on buçuğundan itibaren bu gemiler iki kademe halinde Boğaz medhaline girdiler. Düşman donanmasının dokuz yüzden fazla büyüklü, küçükü toplarıle sahil bataryalarımız arasında topçu muharebesi devam etti.

Düşman pek çok cephanes sarfediyordu. Buna rağmen bizim tabya ve bataryalarımızdaki hasarat bunların harp kabiliyetlerine pek az tesir eylemişti. Yalnız toplarımız cephanesini azalmıştı. (2)

Düşmanın birkaç zırhlısı battı; diğer birkaç gemisi de büyük hasara uğradı. Sonunda düşman filosu teşebbüsünden vazgeçerek ricate mecbur kaldı. O gün İstanbulda bizim vaziyetimize gelince:

Öğleye doğru başlamak üzere Canbulat beyin bana telefon haberleri birbirini takip etti.

— Kar yağıyor!

— Kar şiddetleniyor!

— Kar pek şiddetleniyor!

— Kar bora halini aldı!

Anlaşıyordu ki bugün vaziyette fevkalâdehik vardı.

Öğleden sonra saat ikiye doğru idi. Dahiliye Nazırı ilk trenin hazır bulundurulmasını için istasyona emir vermemi ve nakliye vasıtalarını da yerlerinde hazır bulundurmamı telefonla bildirdi.

Padişah ile hanedanı götürmek için istasyonda hareket hazır bulundurulmasını Haydarpaşa işletme müdüriyetine tebliğ ettim. Üsküdar arabacılar kâhyasına da 40 arabasının tarafından emir verilir, verilmeyen Beylerbeyine sevkedilebilecek surette tertibat alınmasını bildirdim. Biraz sonra trenin hazırlandığı haberleri geldi. Nazıra arzettim.

Fakat çok geçmeden telefon haberleri başkalaştı:

— Bir düşman zırhlısı batıyor!

— Batanlar bir değil!

— Bombardıman hafifledi.

Ve nihayet:

— Düşman donanması çekildi!

Artık Haydarpaşada hazırlanan tren lüzum kalmamıştı.

Padişah da, hükümet de payitahta kalabilecektirdi!

Muzafferiyet haberi sarayı baştanbaşa büyük bir sürura garketti.

Hazırlanan göç planı bu sevinç için de unutuldu.

Her taraftan tebrik telgrafları geliyordu. Bunlar «manzuru âh» oldukça sultan Reşadın keyfine payan olmuyordu! Fakat İstanbulun Çanakkalede müdafaası daha kaç yüz bin Türk gencinin kanına mal olacaktı. Çünkü bundan sonra yalnız donanmalarile Boğazı geçmekle müktedir olamayan Müteftikler karaya asker çıkararak ve Boğaz istihkamlarını bir taraftan da filolarıle tazyik ederek İstanbul yolunu kendilerine açmağa savaşılardı. Bu teşebbüslerinde de karada Türk mukavemetinin şiddetle karşılacağı ve Anafartalarda Mustafa Kemal mağlup olarak Türkün seddettiği Çanakkale boğazından artık katliyen geçilemeyeceğini takdir ile çekilmek zaruretinde kaldılar.

Cihan harbinde bir kara ordusunun mütemadiyen bir düşman ordu ve donanmasına karşı muharebe etmesine mecburiyet hasıl olan yegâne büyük harp hadisesi Çanakkale seferi olmuştur!

Liman von Sandersin (Türkiyede beş sene) eserinde tayin ettiğine göre:

Bu Boğaz savaşında Türk ordusunun zayıflığı 66 bini şehid ve mütebakisi yaralı olmak üzere 218 bini bulmuştur. Yaralılarından 42 bini ifakat bulduktan sonra tekrar muharebeye iştirak eylemiştir!

(Arkası var)

(1) Liman von Sanders hatıratında bu tertibatın Çanakkalede geçecek bir filonun karaya asker çıkarabileceğine mâni olacak derecede bulunduğuna ve İstanbulun düşmanlarca zaptı ancak şimalden Boğaz cihetine bir kuvvetin ihraçile ve payitahtın iki taraflı tazyik ve ihatessile mümkün olabileceğini beyan eylemektedir. Bu idmi imkân veya imkânın takdiri tabii salâhiyet sahiplerine ait bir meseledir.

(2) Liman von Sandersin hatıratında

Bugün eğlenmek, kahkaha ile, doya doya gülmek isteyenler Sinemacılık âleminde bugüne kadar yapılan en komik film.

ZORLA TAYYARECI

ŞAHESERLER ŞAHESERİNDE

TÜRKÇE SÖZLÜ Nüshası || Fransızca Orjinal Nüshası

i P E K 'te || M E L E K 'te

görmelidirler. Çünkü bu bir kahkaha kasırgası, neş'e menbaidir.

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâth matinele vardır.

Emsalsiz bir hârika filmi olan

KARA GÜNEŞ

Fransızca sözlü şaheseri görülmemiş bir muvaffakiyetle

SARAY Sinemasında

devam ediyor. Baş Rollerde:

SPERCER TRACY - RICHARD GREENE

Son günlerden istifade ediniz ve gidip görünüz.

Bugün saat 12,30 ve 2,30 da tenzilâth matinele

MICHELE MORGAN'ın parlaklığı,
PIERRE RICHARD WILM'in sevimliliği,
CHARLES VANEL'in kibarlığı,

en müessir ve hissi BİR DRAMININ büyüklüğü...

ŞİMAL KANUNU

Büyük Fransız filminin fevkalâdehinde başlıca âmillerdir. Üç erkeğin aşkı uğruna hayatını feda eden bir kadın... Ağlatırcasına hissi ve müessir sahnelerle dolu bir şaheser...

Bugün **SÜMER sinemasında**

İlaveten: SON YAKIN ŞARK ve Harp Havadisleri.

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâth matinele

PARA BERABER GİTMEZ

JEAN ARTHUR - LIONEL BARRYMORE - JAMES STEVART

Dünya'da ne ikbâl ne servet dileriz
Hattâ ne de Ukbâ'da saâdet dileriz
Aşkın gül açan bülbül öten vaktinde
Yâran'la tarap yâr ile vuslat dileriz.

Yahya Kemal

SÖZÜN GELİŞİ

Kâmil insanlara göre

A caba şimdi, İstanbulda «tuvalet» kelimesinin manasını bilmiyen var mıdır? «Balo nedir?» dediniz mi apışıp kalan, «Şık ne demektir?» lüali sorulunca: «Müsaade et lügati bakayım!» diyen bulunur mu? Bulunmak şöyle dursun, bu kelimelemin manalarını sorana kundaktaki çocuklar bile güler.

Son günlerde bir lûgat kitabı elimde geçti. Tuvalet, balo, şık gibi kelimelerin limanımıza yeni yeni girmeğe başladığı ve herkeşin birbirine bunların ne demek olduğunu soruşturduğu devirlerde İstanbulda intişar etmiş bir lûgat. İfade tarzındaki lezzete doymadığım bu eser bakım, devrinin insanlarına «tuvalet» in ne demek olduğunu nasıl anlatıyor:

«Tuvalet: bu lûfzın asıl manası bez ve kumaşa müteallik şeyler olup muahharen bir kadının kendisini nizamlamak için muhtaç olduğu lüvantalara, tozlara vesair levazıma mahsus eşyeleri, kutularını ve su koyacak kaplarını umumuna birden «tuvalet takımı» denilmiş ve erkekler dahi kadınlar gibi süslenmeğe başladıkları sonra bu isim erkeklerin süs takımına da verilmiştir. Hanım tuvaletini icra etti demek hanım

süsünü yapıp bitirdi manasına gelir.»

«Balo» nun ne olduğu bir dakika merak edin ve yüzünüzü şarktan garbe çevirip Avrupa talip olduğumuz günlerin lûgatındaki manasına bakın:

«Balo: Avrupa âdetince kadın ve erkek karma karışık olarak bir salona dolup hora oynalar ki bu cemiyete balo derler.»

Lûgat «şık» deyip geçmiyor, onun ne demek olduğunu ürke ürke anlatıyor:

«Şık: Gayet güzel giyinmeğe ve süslenmeğe pek ziyade merak olup bu yolda ifrat derecelerine varan adamlara verilen bir unvandır, ki süsünde o kadar ileriyeye varmak âkil ve kâmil adamlar nezdinde pek de makbul değildir.»

Bu tarifleri okuyan gençler lûgata eski ve onun müellifine köhne diyeceklerdir. Fakat müellifin hakikaten âkil ve kâmil bir insan olduğu lûgatındaki «dünya» tarifinden anlaşılıyor. Dünya kelimesini yazmış ve karşısına şu teşhisi koymaktan kendini alamamış:

«Şimdiki halde meskenimiz bulunan âlemi kevnî fesat»

Müellif meskenini değiştirmişse de dünya tarifinde bugün değiştirilecek tek nokta yoktur sanırım.

Şevket Rado

Talihliler

Millî piyango'nun son keşidesinde büyük ikramiye kazananlar

Millî piyango'nun 7 ilkteğin çekilişinde 60,000 liralık büyük ikramiyeyi Diyarbakırda Lalabey mahallesinde bekçi Arif Durmuş ve tuhafiyeci Mustafa Bozay, 20,000 liralık ikramiyeyle de 92764 numaralı bilet sahibi Adana'da Birinci ortaokul öğretmeni Turğud, 10,000 liralık ikramiyelerden birini 90557 numaralı tam bilet sahibi Burdur tahrirat kâtabı Yusuf Ersanlı, diğer 10,000 liralık ikramiyeyle de 9029 numaralı bilet sahibi İstanbul Parmakkapıda emekli general Fuatpaşa haremî Nermîn Delayman kazanmışlardır.

Uç yangın

Bir ev tamamen, bir kulübe kısmen yandı

Dün şehrimizde üç yangın vakası olmuştur:

1 — Yedikulede Kazlı çeşmede Altparmak deri fabrikasının bahçesindeki kulübede rugan yağı kaynatılırken yağlar parlamış, kulübe kısmen yanmıştır.

2 — Kızıltoprakta İbrahim'e ait 30 numaralı evin taracasına zift dökülürken ziftler parlamış ateş evin çatısını sarmak üzere iken söndürülmüştür.

3 — Topkapı dışında Takkeci mahallesinde Sabah sokağında Siropiye ait olup Takohinin kiracı bulunduğu 14 numaralı evde mangalın sıçrayan kıvılcımdan yangın çıkmış, ev tamamen yanarak göçmüştür.

Üç yangını da itfaiye söndürmüştür.

KÜÇÜK HABERLER

★ Cibalde oturan Şahende polisse müraacaat ederek, bir müddetten beri dikiz makinesinin gözüde saklamakta olduğu doksan beş lira paranın kıracısı Klâra tarafından çalındığını iddia etmiş, tahkikata başlanmıştır.

★ Çiğangirde bir insaatta çalışan Hasanla Safer iş yüzünden kavga etmişler, Safer eline geçirdiği bir tuğla ile Hasan'ın başından ehemmiyetli surette yaralamıştır. Polis Hasanı hastaneye kaldırmış, Safer yakalanmıştır.

★ Enebi ve ekalliyet mektepleri muallim kadroları hazırlanmıştır. Bugün Maarif Vekâletine gönderilecektir. Vekâletin tasdikinden sonra yeni kadro derhal tatbik edilecektir. Bu seneki kadroda bazı değişiklikler yapılmıştır.

★ Şekercilerin gerek imal, gerek satış hususunda kullandıkları reçel kaplarının temizliği için alâkadarlara tebligat yapılması kararlaştırılmıştır.

★ İktisad Vekilî B. Hüsnü Çakır, dün, Bakırköy çimento fabrikasını gezmiştir.

★ Ramazan münasebetiyle fırınların çıkardıkları pidelelden bazılarının noksan tartılı ve hamur oldukları hakkında şikâyetlerde bulunulmuştur. Pidelelerin tam tartılı ve pişkin olması için sıkı teftişler yapılması alâkadarlara bildirilmiştir.

★ Sayın güldü Beyazid nahiyetli muntakasında çıkacak 300 sayım memuru ve kontrolör bugün Şehzadebağında lafataf apartmanında nahiyet merkez binasında toplanacaklardır. Kendilerine lazım gelen direktifler verilecektir.

★ Beyazid muntakasında beden terbiyesi mükelleslerinden 200 genç muallimleri hazır bulunduğu halde beden hareketi yapmıştır. Eminönü kaymakamı, emniyet Amirî, Küçükpazar ve Beyazid nahiyeleri müdürleri bu talimde bulunmuşlardır.

★ Denizyolları İşletmesi, Vatan şilebini Karadeniz ilâve postasına göndermiştir. Şilep, Trabzonda biriken bir miktar koyun hamulesi ile Sam-sundaki ihracat eşyasını alarak limanımıza gelecektir. İşletme, ayda iki defa İskenderuna ilâve seferi tahrik ediyordu. Bu seferlerin kâfi gelmediği anlaşıldığından badema 6 bin tonluk Demir şilebi de İskenderuna ilâve postası yapacaktır.

★ Bakırköy mal müdürlüğünde yuka gelen bir sahtekârlık dolayısıyla zina altına alınan Nall, Mehmed, Salih, Abdülkadir, Rahmi, Hayri, Hasan Şükür, Lütfi, Galip, Zeki, Hamdi ve Refiğin muhakemelerine dün de birinci ağır ceza mahkemesinde bakılmıştır. Dokuz senedenberi devam eden bu davanın riyeti artık son safhasına gelmiş bulunmaktadı. Evrak mütdelemullukçe tedkiki için muhakeme talk olunmuştur.

★ Nuriye isimli bir kadın, çocuk doğurmak için arkadaşlarından birine ilaç tertib etmiş ve bu ilaç neticesinde de arkadaşları Hayriye ölmüştür. Hadise tahkikatına polis ve adliye el koymuş, Nuriye ölüme sebebiyet suçile adliye verilmiştir.

★ Belediye hukuk işleri müdürü B. Hasan Ferid ve muhasebe müdürü B. Muhtar dün Sular idaresine giderek idarenin hesabı ve muamelâtını tedkiki etmişlerdir. Bu tedkikler, Sular idaresinin Belediyeye geçtiği tarihten itibaren bütün muamelâtına şamilidir.

★ Beşiktaş Halkevi'nden: Her türlü noksanları ikmal edilen Cümhuriyet Halk Partisi Beşiktaş Halkevi atış poligonu atışları Çırağan sarayının Şeref stadında devam etmektedir.

Romanya işgalinin stratejik mâna ve ehemmiyeti

Bugünkü modern ordunun petrol kuyusuna olan hayati ihtiyacı çöl Arabının vaha kuyusuna olan ihtiyacından fazladır ve işgali bu bakımdan mütalâa etmelidir!

Yazan:

M. Şevki Yazman

Diğeri ve Almanya için en mühim olan Romanya Kaynağı. Bakû bizim elimizdedir. Bir harp halinde bura-ya gelinceye kadar Almanların sarfedecekleri gayreti ve hareketi temin edecek olan kaynak Romanyadır. Biz bir sıçrayışta bu kaynağı yaklaşıp, yarın gene «eşref saatteği» bir sıçrayışla da bu kaynağın başına oturur, hattâ devamlı oturmasak bile esaslı bir tahripçeri çekilirse de Almanyanın Sovyetlere karşı hareket ihtimali kalmaz.

İşte birinci plânda Almanyanın Romanyayı işgali hakikaten kendisi için korkunç bir ihtimali ortadan kaldırmak ve bu kaynağı kendisi için yüzde yüz sağlamaktır.

Bililmek lâzımdır ki bugünkü modern ordunun petrol kuyusuna olan hayati ihtiyacı, çöl Arabının vaha kuyusuna olan bağlılığından kat kat üstündür. İkisi de bunu kaybettği gün ölür. Artık Siyam ordusu için bile petROLSÜZ bir ay harp etmek düşünülemez.

Denebilir ki Sovyet Rusya gene Rumen petrol kaynağına yakındır. Alman işgaline rağmen icabında hava taarruzları petrol kuyularını gene tahrip edebilir. Fakat hava kuvvetlerinin gelip geçici taarruzlarının bir petrol sahasında yapacağı tahrip ile plânı ve yüzlerce ton infilak maddesi kullanarak ton esah tahrip arasında çok fark var-

Günün Ansiklopedisi

Vandal'lar

Harp harekâtının tenkidleri sırasında «Vandal gibi tahribat yapmak» tabiri kullanılıyor.

Vandal'lar, tarihte yıkıcılarla meşhur bir Cermen kavmidir ki, isimleri bu mefhumu alem olmuştur. Sıvâkavmindan Vandalarla da alâkaları olsa gerektir.

Milâdın 48 inci senesinde Baltık denizi kıyılarında bulunuyorlardı. İkinci asırda garba ve cenuba doğru ilerlediler. Dördüncü asırda Daçyanın bulunduğu sahaya indiler. Orada Alam ve Suav'larla birleşerek 406 tarihinde Ren nehri geçip Fransa'ya girdiler. Zira, arkaaları sıra Hunlar geliyor, kendilerini sıkıştırıyorlardı. İspanyanın cenubuna indiler ve bir hükümet kurdular ki — isimlerine izafeten — adına Vandalusya denildi. Andalusya ve Endülüs kelimeleri bu sözden gelmektedir. 488 de Romalıların müttetifi Visigotlar ve Suavlar tarafından sıkıştırılıp İspanyadan Afrika'ya geçtiler. Orada memleket zaptile ve yağmagerlikle meşgul olup 439 da Kartacaya zapt ve payitaht itihaz ettiler. Siliya, Sardenya, Korsika ve Balear adalarını ele geçirdiler.

455 de üçüncü Valentinianus'un dul karısı Evdoksia bunları Maksim'e karşı imdadına çağırıldı. Vandal'lar Romaya girip bu meşhur şehri 14 gün müddetle yağma ettiler. Balkanları ve Yunanistanı da istilâ, yağma ve tahrip ettiler. Artık bundan sonra isimleri vahşilik ve yağmacılıkla meşhur hüküme girdi. Nihayet 534 de Şark imparatoru Vandal'ları mağlub ve mahvetti. Son hükümdarları Gelimir esir edilip İstanbul'a getirildi. Bir daha namları işitilmedi. Bu kavim, hristiyan olmuş; Arius'un mezhebinin kabul etmişti. Diğer hristiyanlara karşı takibatta bulunurlardı.

Vandal'lar, uzun boylu, sarı saçlı, açık renk tenli insanlardı.

Antalyada çivi ihtikârından mahkûmiyet

Antalya 11 (A.A.) — Çivi ihtikârından dolayı asliye ceza mahkemesine mevkufan muhakemesi yapılmakta olan Birlik müessesesi yöneticilerinden Sabri iki sene müddetle tebit ve 500 lira para cezasına mahkûm olmuştur.

HAFTALIK PIYASA

Muhtelif memleketlerle ticaretimiz - İhracat maddelerinin vaziyeti

Piyasadaki ihracat hazırlıkları devam ediyor. Bu sene, dış memleketlere satacağımız maddelerin başında pamuk bulunmaktadır. Bu yüzden memleketimize 25 milyon lira gireceği ümit ediliyor. Son yapılan hesaplarda bu seneki pamuk istihşalâtımız yekûnu 300 bin balya olarak tahmin edilmektedir. Son günlerde bu tahminler kati bir hale gelmiştir. Yalnız Adana muntakasının pamuk istihşalâtı 150 bin balya olarak tahakkuk etmektedir.

Pamuklarımızın karşı her taraftan talepler artmaktadır. Şimdiye kadar pamuklarımızın müşterisi olmayan İsviçreden de talepler başlamıştı. Geçenlerde ilk parti olarak İsviçreye bir buçuk milyon liralık pamuk satılmıştır.

Türkiye - Yugoslavya arasındaki ticaret anlaşması mucibince, bu memleketde de 3 milyon liralık pamuk sükvedilecektir.

Pamuklarımızın en çok satıldığı yerlerde biri de, Romanya idi. Romanya ile yaptığımız bir anlaşma mucibince pamuk, petrol ve benzinle mübadele edilmektedir. Romanyadaki dokuma endüstrisi, harpten evvel dokuma ham maddelerini başka memleketlerden tedarik etmekteydi. İnce yünleri Avustralyadan, pamuğu da ekseriyet itibarile Mısır'dan almaktaydı. Harpten sonra normal ticaret yolları kapandığı için Romanyalılar, dokuma endüstrisinin muhtaç olduğu pamuk, tiftik ve yapıya gibi maddeleri bizden almağa mecbur olmuşlardır. Şayet Romanyalılar, bu maddeleri almazlarsa Romanyadaki dokuma endüstrisi meflû, bir vaziyete girer.

İhracat maddelerimizin vaziyeti

Bu hafta içinde muhtelif memleketlere bir buçuk milyon liraya yakın ihracat yapılmıştır. En ziyade ihracat yaptığımız memleketlerin başında İsviçre bulunmaktadır. Şimdiye kadar, ticaret hayatımızda ilk defa olarak, İsviçre, dış ticaretimizde birinci plânda gelmiştir. İsviçre-

dir. Bir petrol mütehasşısımızın ifadesine nazaran böyle esaslı bir tahrip, bir petrol sahasını 2 - 3 sene işe yaramaz hale koyabilir. Halbuki hava taarruzlarının bilhassa yer içindeki tesislere — ki petrol kuyuları bu çeşittir — tesiri yok gibidir. Hoş bu işgal bizzat havadan gelecek taarruzu da önleyecek imkânları ihzar edecektir.

Hulâsa Almanya bu işgal ile Rumen erazisini değil, fakat evvelâ kendi hesabına Rumen petrolünü garanti etmek istemiştir.

Maamafih Romanyanın işgalinin diğer bir takım stratejik avantajlar temin edeceği de şüphesizdir:

Almanya şimalini elinde tuttuğu Balkanları şimdi de şarktan kuşatıyor ve binaenaleyh Almanya'ya bütün sahanın kendî nüfuzu altına alarak Hitlerin kitabında bu muntakaya dair yazılmış faslı ikmal imkânını veriyor. Yani yüz milyonluk asıl Alman kütlesinin etrafında teşkilî düşünülen ufak ve ortanca devletlerden müteşekkil kordonun cenubu şarki cephesi ikmale çalışılıyor.

Romanya işgalinin Yakın Şarka doğru ve Akdenizin şarkını kuşatıcı bir hareketin mebdeli ve üssü olması da mümkündür. Fakat bu o kadar uzun ve dağıtıcı bir hareket ki kasaafetini muhafaza etmek isteyen Almanyanın buna girişeceği şüphelidir. Hele mevsim buna hiç de müsaid değildir.

Bunun için yapılacak tahşidat hiç değilse bir iki ay ister. Halbuki yağmur mevsimi ve kış gelmiştir. Romanyaya yığılımı temposu ise buna müsaid görünmüyor.

ye ihracat kısmen Tuna yolu ile yapılmaktadır. Mallar, bu yol üzerindeki Rötensburga kadar giderek, oradan demiryolu vasıtasile İsviçreye sevk edilmektedir. İhraç edilen maddelerin başında pamuk, yağlı tohumlar, fındık, zeytinyağı, yumurt, barsak bulunmaktadır.

İkinci derecede ihracat yaptığımız memleket, gene Tuna yolu vasıtasile Macaristandır. Bu hafta içinde Macaristana, fındık, yağlı tohumlar, barsak, kuzu derisi gibi mallar sevk edilmiştir.

Romanya ve Bulgaristana yapılan ihracat zeytin, zeytinyağı gibi bir iki maddeye inhisar ediyor.

Bu hafta içinde Irakla olan ticaretimizde de bir inkişaf göze çarpmaktadır. Bağdadda bulunan ticaret mün.essilimiz, İstanbul ticaret odasına yazdığı mektuplarda, Irak tacirlerinin İstanbul tacirleriyle tanışmak arzularını bildirmektedir. Irak tacirleri, İstanbul el işi mamulâtını istemektedir. İşlemeli örtüler, yatak çarşafları, çocuk patikeleri ve saire. Bundan başka bir ticarethane de, şekerleme, lokum ve çikolata istemektedir.

İtalya ile aramızdaki ticari münasebetler de artmaktadır. Kliring hesaplarında İtalyadan 800 bin lira alacağımız vardı. Son günlerde bu alacak nıkdarı azalmıştır. İtalyadan kara yolile mal geliyor.

İhracata gelince, henüz kara yolile İtalyaya büyük miqyasta ihracat başlamamıştır. İtalyadan ticari teklifler çoktur. Bunların arasında pamuk istekleri de bulunmaktadır.

Son günlerde palamut bahğı da istenilmektedir. Bu bahğın geçen seneki gibi, deniz yolundan sevketeğe imkân yoktur. İtalyanlar soğuk hava vagonlarıyla balık almağa düşünüyorlar.

Hüseyin Avni

Çankırıda zelzele

Çankırı 11 (A.A.) — Bu sabah saat 3.35 de şehrimizde bir zelzele olmuştur.

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR

En kuvvetli tayyare motörü

Dünyanın en kuvvetli tayyare motörü, Amerikada New-Jersey hükümeti dahilinde imal edilmektedir. Bu motör 2,000 beygir kuvvetinde ve şimdiye kadar imal edilmiş olan tayyare motöründen 400 beygir daha fazla

kuvvetli olacaktır. Bu motör, Douglas markalı Süper bombardıman tayyarelerine konulacaktır. Bu motör sayesinde bu nevi tayyareler 9,600 kilometre mesafeye katılabilecekler, 18 ton bomba taşıyacaklardır. Bu tayyarenin mürettebatı 12 kişiliktir.

Garip bir borç ödeme tarzı

Macaristanın küçük bir şehrinde evini ipotek suretile rehine koyarak 1000 pengo alan adam nedense borcunu vermekten imtina eder. Mahkeme boacıya altı aylık bir mühlet verir. Mühletin bittiği gün borçlu alacaklının dükkânına dolu bir kamyon ile gelir. İçindeki torbaları kükürüne

taşımağa başlar. Alacaklı: «Bu nasıl iştir?» diye sorar. Borçlu bin pengöyü getirdim diyerek ibrasını ister.

Meğer borçlu alacaklıya bir azıllık olsun diye borcunu kâğıd para olarak değil, en küçük Macar maddenin parası ile ödemeği kurmuş. Alacaklı yüz bin parça tütan parayı saymak için günlerce işinden gücünden olmuştur.

Uzun saçları kim kesmiş?

Almanyanın Kolonya şehrinde garip bir hâdiseler olmuştur: Genç bir kız çok uzun ve güzel olan saçlarını arkadaşlarına bakarak kesmek ister, lakin alile rıslı bir türlü razı olmaz. Bir sabah genç kız bir çukuk koparır. Odasına giren aile efradı kızın saçını keşmiş bir halde bulurlar. Fakat saç ortada yok. Yatak odası kokuğa yakın olup perçesi de açık bulunuyor. Kızın saçlarını hırsız girip saçını keserek

aşırıldığını ve bu işi çok meharretle yaptığını ancak sabahleyin duyduğunu söyler.

Kızın saçını bulmak için ailesi polisse müraacaat eder. Belli başlı saç hırsızları lâkbedilecek araştırmalar yapılır. Lâkin saçtan bir eser bulunmaz. Nihayet zabıta kızın istivep etmeğe mecbur olur. Uzun sorgudan sonra kız saçını kendisinin kestğini ve sakladığını itiraf eder.

Aydınlık saçan bir göl

Almanya ile İsviçre arasında bulunan Konstans gölü dünyanın en berak ve aynı zamanda ziyadar bir gölü olmakla meşhurdur. Suyunun sathı muazzam bir projektör vazifesini görmek ve kendisine akseden güneşin ışınlarını havanın zerratinde aksettirmek, buradan da intişar ederek birçok akisler ve mukabil akisler yapmaktadır. Bu yüzden gölün sahlindedir.

ki Friedrichshafen şehri yaz ve kış son derecede aydınlıktır. Son zamanlarda bu şehir ile aynı arz derecesinde bulunan Münih'in aydınlığı fenni suretete ölçülmüş ve Konstans gölü sahlindedeki şehirden Bavyeranın merkezine nazaran yazın yüzde 40, kışın yüzde 12 nisbetinde daha fazla aydınlık bulunduğu tesbit edilmiştir. Yukarı Ren vadisinde ziyâ daha fazla olup fazla yüzde ell yediyi bulmaktadır.

Ceviz ağaçlarını korumak için tedbir alınıyor

Ceviz ağacı birçok sanayi işlerinde, bahusus tüfek dipçığı imalında çok aranıldığından fazla kesilmektedir. O derecede ki bu gidile bu kıymetli ve mahsulü faydalı ağacın kökü kuruyacaktır.

Yugoslav hükümeti ceviz ağaçlarını mahvolmaktan kurtarmak ve memleketin mühim bir servet membanı ko-

rumak için gayet mühim bir kanun çıkarmıştır. Bunun ahkâmına göre ancak çok yaşlı ve sakat ağaçlar kesilebilecektir. Herhangi ceviz ağacı kesilmezden evvel hükümetten mahsus surette müsaade alınacaktır. 1 nisan ile 1 teşrinlevvel arasındaki mevsimde ceviz ağacı kesmek mutlak surette menedilmiştir.

Havay adalarında yaban domuzu kalmıyor

Havay adaları merkezî Honolulu şehri belediyesi harp dolayısıyla çoğalmış olan işsizliğin önünü almak için plâvın yağlanması teminlenmiş hem de bir tedbir almıştır.

Belediye, şehrin etrafındaki bahçede hostanlara musallat olan on binlerce yaban domuzunu öldürmek için işsiz-

lere hasretmiştir. Öldüren yaban domuzu başına mühim bir para verildikten başka etinin bir kısmı da bunu yurana hediye edileceği ilân edilmiştir. Sülâh ve fişegi de belediye temin eylediğinden işsizler hem para hem de yiyecek bulmağa muvaffak olmuşlardır.

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

Kim tanıştırmış?

Öğle sıcaklığı hez tarafı kasıp kavuruyordu. Yeni, çik köşkler arasından uzanan asfalt yol pek tenha idi. Ahmed Rıdvan bir yandan büyük ipek mendilli terli yüzü üzerinde gezdirirken, bir yandan da yolun iki tarafındaki binalara göz gezdiriyordu. Çoğunlukla görmediği bir semt ne kadar değişmişti. Ahmed Rıdvanın gözleri, bazen bir köşkün balkonundaki sarımsın bir kadına, yahud açık bir pencerenin kenarında kitab okuyan bir genç kıza ilişiyordu.

Arkadaşları tarafından inatçı bir bekar olarak tanınan Rıdvan kendisini aşk işlerinde pek beceriksiz addederdi. Halbuki pek de öyle tutuk, konuşmasını bilmez bir adam da değildi. Bilâkis keyfi üzerinde olduğu zaman pek tuhaf hikâyeler anlatır, ince nükteler yapar, kadınları saatlerce oyalamasını, eğlendirmesini çok iyi bilirdi.

O günü senelerdenberi görmediği bir arkadaşına gidiyordu. Lâkin eski dostunun evine gitmek için bu derece sıcak bir günü seçtiği için kendi kendine fena halde kızıyordu. Akst gibi deşetli bir hararet de basmıştı. İçinden: «Söyle bir duble buzlu bira olsa içilmez mi?» diyordu.

İşte böyle terini sile sile köşkler arasından ilerlerken birdenbire sağ tarafındaki yan sokaktan bir genç kadın çıktı. Biran Ahmed Rıdvan onunla göze göze geldi. Bu kolları, ensesi, göğsü deşetli surette yanmış, yüzü gayet üstadane bir şekilde boyanmış bir kadındı. Ayağında lâciver bir erkekle pantolonu vardı. Başını bir eşarpka sıkıyordu. Erkek pantolonu onun ince belinin güzelliğini tamamiyle meydana çıkarmıştı. Genç bir sporcu erkeği gibi sert, canlı yürüyordu. Ahmed Rıdvan erkeklerin de kadınların da züppe olanlarına sinirlenir, onlarla daima alay eder, hattâ taklidlerini yapardı. Şimdi şu karşısına çıkan genç kadın da her hal ile sıfır numaralı züppe idi. Lâkin Ahmed Rıdvan ona hiç sinirlenmedi. Kendi kendine: «Züppe ama — hocanın dediği gibi — yakışıyor hasbayna...» diye mırıldandı.

Halbuki genç adam kadınların erkekle pantolonu giymesini hiç de beğenmezdi. Lâkin gelgelelim lâciver gemici pantolonu ile karşısına çıkan genç kadın onun bu husustaki fikrini kökünden değiştirmişti.

Şimdi tenha yolda âdetâ yanyana ilerliyorlardı. Ahmed Rıdvan ona bakıtıkça hayranlığı artırıyordu. Şu dakikada bu güzel genç kadınla tanışmak için neler feda etmezdi ki?... Lâkin buna imkân yoktu. Ahmed Rıdvan sokak çapkınlığı gibi genç kadının yanına sokulup doğrudan doğruya kendisini takdim edemezdi. Zaten bu tarzdaki sokak tanışmalarından nefret duyardı.

Halbuki şu tenha sokakta onları birbirine tanıştıracak müsterek bir ahlî bap çıkmasına da imkân yoktu. Artık genç adam senelerdenberi görmediği arkadaşının evine gideceğini unutmuştu bile... Erkek pantolonu kadın onu peşinden sürükleyip duruyordu. Kimbilir ne kadar gitmişlerdi.

Kimli yolun iki tarafındaki köşkler de seyrekleşmişti. Ahmed Rıdvan kendi kendine: «Ah bir hayır sabıhsızca da onu bana tanıştırsan...» diye mırıldana mırıldana yürüyordu.

Bu surada genç kadın geniş bahçeli bir evin önünden geçiyordu. Demir parmaklıkları bir kapının aralığında bembeyaz tüylü, kurdelağı, iki dirhem bir çekirdek küçük bir fino köpeği soğaka fırladı. Ahmed Rıdvan kendi kendine: «Yalnız insanları değil, hayvanların da züppeleri var... Şu köpeğin haline bakın...» diyordu. Hakkâri beyaz finonun, mavi kurdelağı pek çit kırıldım, pek züppe bir hal vardı. Lâkin pek sevimli bir hayvandı. Soğaka çıkar çıkmaz lâciver pantolonu kadına doğru, hiddetli hiddetli havlayarak koşmağa başladı. Genç kadın neye uğradığını şaşırılmıştı. Köpek bir atışta onun pantolonunun paçasını dişlemişti.

Genç kadın telâş içinde: — İmdad!... İmdad!... Kuduz köpeği Yetişsin!... diye bağıyordu.

Vakâ Ahmed Rıdvan köpekten, hele kuduz olanından pek çekinirdi. Çünkü bu yüzden günlerce hastaneye

taşınmış, koca koca ılgıneler yemişti. Fakat güzel kadının teahhüdü kendisinden imdad istediği şu dakikada bir bir tehlikeyi gözü görmezdi. Hemen fırladı. Lâkin ne yapık ki geç kalmıştı. Fino, genç kadının yalnız pantolonunu değil, bacaklarını da dişlemişti. Hayvan henü hiddetini alamamış gibi hâlâ da saldırmıyordu. Ahmed Rıdvanın işin içine karıştığını görünce onun da üzerine atıldı. Kaşla gös arasında onun da sağ baldırını dişlemişti.

Köpek tarafından iki defa ısırıldıktan sonra onların gürültüsüne iri yarı bir adam yetişmişti. Bu herhalde beyaz finonun efendisi idi. Çünkü adam: «Fındık!» derdemez köpek hemen ona koşup yalıtaklanmağa başladı.

Şimdi genç kadın: — Aman bacığım... İki yerinden ısırıldı... Hınzır hayvan!... Bu ne rezale!... İnsan böyle münasebetsiz bir hayvanı başboş soğaka bırakır mı?... diye söyleniyordu.

Ahmed Rıdvan köpeğin sahibine adam akıllı çıkıştıktan sonra: — Hayvanın kuduz olup olmadığını anlamak için onu alıp hastaneye götürüreceğiz... dedi.

Köpeğin sahibi buna boyun eğmekten başka çare bulamamıştı. Ahmed Rıdvan bir yandan da genç kadının ilk tedavisi ile meşgul oluyordu. Karşılıklı köşkten pamuk, tentürdiyot getirmişlerdi. Bununla kadının ve kendisinin yaralarını sarıdılar.

Sonra köpek, sahibi, genç kadın ve Ahmed Rıdvan hep birden yola çıktılar. Hastaneye kadar beraber gittiler. Gene birlikte döndüler. Bu müsterek kaza onları âdetâ samimî dost etmişti. Gülelele birbirlerine: «Şaka değil... Felâket arkadaşız...» diyorlardı.

Ondan sonra da hemen hergün buluşmağa başladılar.

Şimdi bazen arkadaşları Ahmed Rıdvanı soruyorlar: — Yahı bu güzel kadını seninle kim tanıştırdı?

Ahmed Rıdvan onlara gülelele cevap veriyor: — Bir köpek azızım... Bir fino!...

Hikmet Feridun Es

ANKARA RADYOSU

12 tesrinievvel cumartesi öğle, akşam 13.30 Program, 13.33 Muhtelif şarkılar (Pl.), 13.50 Haberler, 14.05 Riyaset-i Cümhur bandosu, 14.45 Konuşma, 18.03 Caz orkestrası, 18.40 Türk müziği, 19.05 Konuşma, 19.15 Halk türkülleri, 19.30 Haberler, 19.45 Fasil heyeti, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Muhtelif şarkılar, 21.15 Günün meseleleri, 21.30 Salon orkestrası, 22.30 Ajans ve borsa haberleri, 22.50 Cazband (Pl.)

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 aylık	750 »	1450 »
3 aylık	400 »	800 »
1 aylık	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmayan ecebi memleketer: Senelik: 3600. altı aylık 1900, üç aylık 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565
Yazı işleri: 20765 — İdare 20681
Müdür: 20497

Ramazan 10 — Hızır 160
S. İm. G. Ö. İ. Ak. Yat. E. 10,55 12,32 6,26 9,34 12,00 1,30
Va. 4,30 6,08 12,01 15,09 17,34 19,06

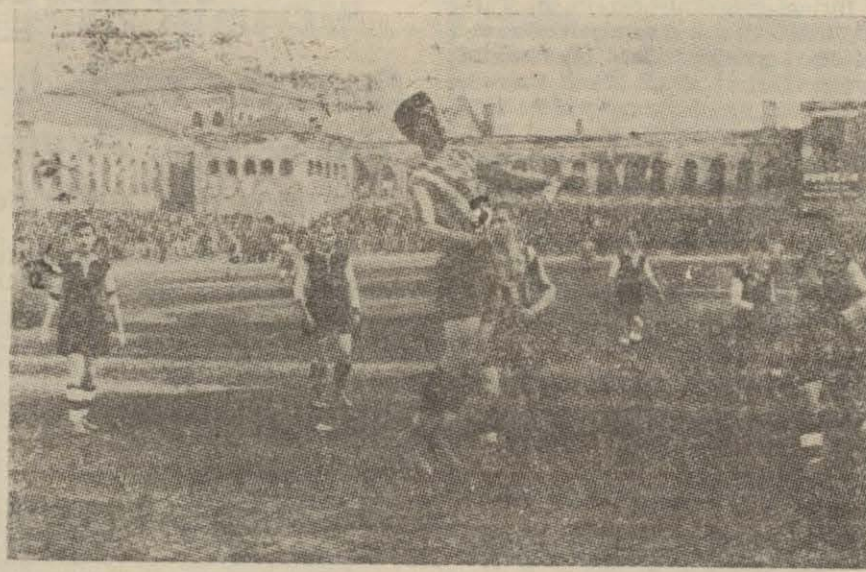
İdarehane: Babıâli cıvarı
Acımusluk sokak No. 13

★ İstanbul boks ajanlığından: Ankara boksörleri karşılamak üzere yapılan seçmelere iştirak eden bütün boksörlerin tartılmak üzere 12/10/940 cumartesi günü saat 13 den 14 e kadar bölge merkezine gelmeleri rica olunur.

AKŞAM SPOR

Lig maçları

Galatasaray - Beşiktaş yarın Şeref stadında karşılaşılıyor

Geçen seneki Galatasaray - Beşiktaş maçından güzel bir enstantane

11 inci Balkan oyunları dolayısıyla bir hafta teahhüre uğrayan lig maçlarına yarın Şeref ve Fenerbahçe stadlarında devam edilecek ve fiktüre göre Şeref stadında İstanbulspor - Kasımpaşa, Vefa - Beyoğluspor, Galatasaray - Beşiktaş, Fenerbahçe stadında da Süleymaniye - Topkapı, Fenerbahçe - Beykoz maçları yapılacaktır.

Bundan evvelki yazlarımızda iğarete ettığımız gibi bu seneki maçlar tuhaf bir tesadüf neticesi olarak ilk üç haftada şampiyonlukta rol oynayacak üç kuvvetli klübümüzdü karşı karşıya getirmektedir. İşte yarınki Galatasaray - Beşiktaş müsabakası ilk üç haftanın son mühim maçıdır. Bu pazardan sonra yapılacak müsabakalar «bir sürpriz müstesna» normal seyrini takip edecek, 15 kânunuevvelde başlayacak olan ikinci devre maçlarına kadar aynı kuvvette bulunan takımlar karşılaşmaya için heyecanını kaybetmiş olacaktır.

Lig maçları birinci devresinin son mühim karşılaşması olan yarınki Galatasaray - Beşiktaş maçına her iki klüp on beş gündenberi muntazam çalışmaktadır. Balkan oyunlarının araya girmesi bu çalışmalarında klüplerin ekmeğine yağ sürmüştür. Bu iş bilhassa genç oyuncuların takımında fazla yer veren Beşiktaşlıların lehine olmuştur. Çünkü kudretli hakkinda esaslı bir kanaat getirilmeden takıma alınan bu gençler ilk maçlarında kendi idarelerini bile hayrette bırakan bir oyun çıkarmışlar ve Fenerbahçeyi mağlûbiyete sürüklemişlerdir. Bu galebe ile birinci takım kadrosunda oynamak hakkını kazanan bu elemanların takımında yerleşmesi ve oyun tarzlarını diğer arkadaşlarına uydurması tabiatile zamana mütevakıftır. İşte bu on beş günlük zaman zarfında üstüste hep birlikte yaptıkları antrenmanlarla bunu temin etmeğe çalışmışlardır.

Eski futbolcular arasında topa hâkimiyeti yüzünden «Şiir» diye anılan Refik Osman'ın çalıştığı genç oyuncuların mürekkep Beşiktaş takımının bu işte muvaffak olacağı şüphesizdir. Yeni elemanların zamanla ve fazla maç yaparak takımındaki mevkiilerini doldurmaları siyah - beyazlıların istikbalde yenil-

miyecek bir takım haline gelmesine sebep olacaktır.

Yarın Beşiktaş karşısında göreceğimiz Galatasaray takımı her zaman iddia ettiğimiz gibi bazı oyuncularını müstesna şehrîmizin teknik bakımından en kudretli elemanlarına malik bulunan bir ektir. Çok iyi neticeler almaya icap eden bu takım bazan taraftarlarını inkisara uğratabilecek bir oyun çıkarmakta ve tabiatile beklenen neticeyi alamamaktadır. Bunu doğrudan doğruya oyuncuların gururunda ve rakiplerini küçük görme gibi sporda hiç bir zaman affedilemeyecek bir kanaat beslemelerinde bulmaktayız. İki hafta evvel yapılan Fenerbahçe maçı bunun bâriz bir delilidir. Beşiktaş mağlûbiyeti ile manevyatları bozu. ve yalnız başına takımlarını sürükleyen Fikret ile Melih'ten mahrum zayıf Fener ekibi karşısında aldıkları dereceyi başka bir sebebe atfetmek imkân dahilinde değildir. Birçok klüplerimizden fazla kendilerine ihtimam edilen ve üstelik muntazam çalışmaları için büyük klüplerimizde bile olmayan mükemmel bir jimnastik salonuna malik bulunan Galatasaray oyuncuları artık bu sakim düşünceden sıyrılmalıdır. Bunu yaptıkları gün maçlarda normal neticeleri alacakları tabiidir. Bütün Galatasaraylılar da oyuncularından bunu beklemekte-dirler.

Günün diğer maçları arasında şampiyonluk üzerinde mühim rol oynayabilecek bir karşılaşma yoktur. Fenerbahçe ile Beykoz arasındaki müsabakanın sıkı olacağı tahmin edilebilir de Beykozuların ilk iki haftadaki aldıkları bozuk neticeler maçı Fenerkiler tarafından kazanılacağı gösterir. Süleymaniye, Topkapı maçı daha fazla müsavî kuvvetler arasında geçeceğinden beraberlik en normal neticedir.

İstanbulspor - Kasımpaşa maçı, son günlerde Kasımpaşalıların aldıkları iyi dereceleri göz önünde tutarsak çok çetin olacaktır. Vefa - Beyoğluspor maçı daha fazla yeşil beyazlıların lehine gormekteyiz. Maamafih Vefalılar Topkapıya çıkardıkları oyunu tuttukları takdirde sahadan mağlûp olarak da ayrılabilirler.

herkes hareket geldi. Masaya, iskemlelere tertip verdiler. Cesedin yere yuvarlanmaması için onu yakaladılar.

Kapıcı: — Başımıza iş açıldı. — dedi. — Polisten, adliyeden artık yakamızı sıyrılmayaçaz... Hem bakalım, intihar mı, cinayet mi?... Nereden anlaşılacak?... Biri de: — Masanın vaziyeti, iskemlelerin duruş şekli, bütün teferruat, adamın intihar mı ettiğini, yoksa öldürüldüğünü mü meydana koyacak... Bu düşünceler, Cemil tereddüde uğrattı. Bir iskemlenin üstüne çıkıp ipi kesecekti. Durdu. — Acaba öldü mü?... Emin misiniz? — diye sordu. Elini cesede değıdirmekten tiksiniyordu. Bacakları kucaklayıp bekleyen çilingir: — Soğumasına soğuması... — Cevabını verdi. — Şayet bu, öldüğüne delâlet ederse?... Tam o esnada, Cemil'in gözlerini bir hayal mi gördü?... Hacı Esadın göz kapaklarının oynadığı

ÂŞIK GARİP

Tefrika No. 101

Yazarı İSKENDER FAHREDDİN

— Oğul, bu işi benden gıstı yaptın. Hakikati saklama, söyle diyor. İşte böyle garip bir tesadüf, Âşık Garibin şu mevkiine düşürmüştü. O dakikada kurtuluş yolu yoktu. Levendlerin bağışmaları da Resul hakkındaki şüpheleri arttırmıştı. Hamza reis:

— Bugün esir bir kadını vuran böyle bir adam, yarın içimizden birine de el uzatabilir.

Dedi ve Resulün gemi ambarında hapsedilmesini emrederek, ambarın kapısını kapamışlardı. Serdengeçti Recep güverteye çıktığı zaman şüphe ve tereddüt içinde, önüne gelene soruyordu:

— Siz bu gece onun baş ambara girdiğini gördünüz mü? Levender: — Hayır, gözümüzle görmedik ama, gözümüzle görmüş gibi eminiz, diyorlardı, Târayı vuran odur.

Levendlerden biri de şu sözleri söylüyordu: — Ben, onun, Târayı delce sevdiğini biliyorum. Son günlerde dedikodulardan korkarak ambara gitmez olmuştum ama, aşk ateşi kalbini sarıtmıştı. Her akşam tenha köşelere çekilir, kendi kendine: «Seni seviyorum... Senden ayrılmıyacağım... Seni unutmayacağım!» diye söylenirdi.

Âşık Garibin, Şahsanem hakkında söylediği sözleri, Târa için söylüyor-muş gibi telâkki edenler vardı. Bu sözleri söyleyen denizci de onlardan biriydi. Bakalım, zavallı Âşık Garib bu şüphelerden yakasını nasıl kurtaracak!

Rodostan ayrılırken..

Ertesi sabah donanma Rodostan ayrılıyordu.

Rodos beyi bir kayıkla paşa gemisine yaklaşıp, Hamza reis uğurlarını, levenderden biri, Hüseyin beye, Târanın varlığını söyleyivermişti.

Hüseyin bey bu hadiseden çok müteessir olmuştu. Bilhassa bu işi Âşık Garibin yaptığı öğrenince, fena halde hiddetlenmiş ve Hamza reis:

— Kuzum Hamza bey, şu budalayı İstanbulla varınca ipe çekti diye yalvarmıştı.

Hüseyin beye, Târa ile Âşık Garibin sevgitlerini daha önceden söyledikleri için, Rodos beyi, Âşık Garibe düşman olmuştu.

Donanma Rodos İmanından ayrılırken, Hamza reis Târanın aklı başına gelmesini ve gözlerini açmasını bekliyordu. Târa gözlerini açarsa, kendisini vurana elbette kolayca teşhis edecekti. O zaman bu işi yapanın kim olduğu çarçabuk meydana çıkacaktı.

Hamza reis, yolda, gemide esaslı bir araştırma yapılmasını emretmişti. Serdengeçti Recep de Târanın canlanmasını ve biran evvel gözlerini açmasını bekliyordu. Târa kendine gelirse, bütün şüpheler ortadan kalkacaktı.

Çallı Mehmed, bu işi yarım yaptığına sıkılıyordu. Ya Târa dirilip kalkarsa?...

Bereket versin ki, Târa bir türlü kendine geleliyordu. Târanın kendine gelememesinden Çallı pek memnundu. Hamza reis yolda her ne kadar sıkı bir araştırma ve soruşturma yapıyorsa da bir netice elde edemedi.

Âşık Garib esir ambarında mahpuslu. Donanma Çanakkaleden geçiyordu. Serdengeçti Recep, çirağını bu suçtan kurtarmak için — çünkü, Recep onun suçlu olduğuna kanlı değildi — çok çalışmıştı. Hattâ bir gün yolda giderken, Hamza reislin karşısına çıkarak:

— Bize bu kadar yararlı dokunan bir acemi denizciye bu derece zulüm yapılır mı? demişti - Biz onun müka-fatlandıracağı yerde zindana atıyoruz. Bu nasıl olur? Ben yemin ederim ki, Târayı vuran o değildi. Çünkü, Âşık Garib merd bir erektir. Bu işi yapan, kahe ruhu bir adamdır.

Serdengeçti Recep her ne dediyse, Hamza reis kabul etmedi:

— Ortada bir suç var. Bu suçu Âşık Garibin işlediğini söyleyenler bir değil, beş değil. Kurk eili kiği bu fikirdedir. Bize yararlı dokunan bir adamı, başkalarını öldürmek imtiyazını veremeyiz ya!

Hamza reis de doğru düşünüyör, doğru söylüyordu. Resul mademki suçlu mevkiinde idi, onu nasıl affedebilir?

Rodostan ayrılalı beş gün olmuştu. Çanakkale boğazından geçerek Geliboluya gelmişlerdi.

Hamza reis Geliboluda iki gün kaldıktan sonra İstanbula hareket etmişti.

Gelibolu İmanında dümenci Mahmudia Çallı Mehmed arasında — güvertede — söyle bir ağız dalgaşması geçti. Mahmud bağıyordu:

— Kaç gündür dolabından esrar çalınıyor. Gemide senden ve benden başka esrar düşkünlü yok. Bunları sen çalıyorsun, değil mi?

— Hayır, Mahmud dayı! Ben sana sormadan böyle birşey yapar mıyım? Hem ben seferde esrar içmiyorum artık. İstanbuldan çıkarken bir tecrübe yapmıştım... Az kaldı direğin tepesinden denize yuvarlanıyordum. Ondan sonra gözüm korktu. Hamza reis de: «Seferde içmiyeciğim» diye söz vermiştim.

— Ben, senin sözünde duracak bir mahlûk olmadığımı çok iyi bilirim. Sen, her aldığın kariya da: «Sana sadık kalacağım Üstüne bir daha evlenmiyeciğim!» dediğin halde, şimdiye kadar aldığın karıların sayısını malûm değil... Hepsini bir araya toplasan, bir esir pazarı açılabilir. Haydi, uzun lafı bırak da, bir daha benim dolabama elini uzatma!

— Vallahi yanılıyorsun, Mahmud dayı! Ben Rodostan kalmığım gündemberi ne esrar, ne alyon çekmedim. Eğer gemide bunu gören varsa, çıkmasın meydana. Ben de o zaman ortada merkep gibi anırım, yahud köpek gibi havlayarak gezirim.

Çallı Mehmed lafı uzatmadan güverteden ayrıldı. Mehmed yalan söylüyordu. O, dümenci Mahmudun dolabından iki kere esrar ve alyon aşmıştı.

Çallı bu alyonları içiyor muydu? Hayır.

Onun büyük bir derdi... Ya Târa ayılsay; kendine gelirse... O zaman, Hamza reis (Paşa gemisi)ndeki bütün denizcileri birer birer Rum dilberinin önünden geçirecek, hakiki fail bu suretle meydana çıkacaktı. Mehmed bunu biliyordu. Onun bütün dieği, İstanbul kadar Târanın ayılmamasıydı. İstanbulla varınca, zaten Çallı Mehmed (Beyaz martı) de duracak değildi. Donanmadan ayrıldıktan sonra, sarı çizmeli Mehmed ağayı kim tanıyacaktı, kim arayıp bulacaktı!

Hamza reis, Rum dilberinin yarısına bakan Serdengeçti Recepti sıkıştırıyordu:

— Bu kadın neden ayılmıyor hâlâ? Hastalığını anlayamadımsa, Gelibolu muhafızına haber verelim de, bu işlerden anlayan birini göndersin... Gelisin baksın.

— Hayır. Benim anlamadığımı birşey yok. Ancak bu kadın büyülenmiş gibi, zehirlenmiş gibi, bir türlü ayılmıyor. Bazen gözlerini açıyor, fakat diline bir tutukluk geliyor. Konuşmuyor. Açılacağı zaman, bir de bakıyorum ki, telkar bayılmış. Bu işe ben de şaşıyorum, aslanım!

— Belki zehirlenmiştir, Recepti! Belki de zehirli bir hançerdi, onu yaralayan hançer. O halde Târaya bir panzehir verelim, onu ne bahasına olursa olsun ayıtmalsın!

Çallı Mehmed ambar nöbetçisiyle işini uydurmuştu.

Hergün ona bir nefes esrar verip, gece yarısı suduruyordu. Ondan sonra Târanın yiyecek ve içeceği de bir miktar alyon atıp kaçıyordu. Bu suretle Târanın ayılmasına imkân yoktu.

(Arkası var)

Esrarlı Yüzük

Tefrika No. 126

Nakleden: (Vâ - Nû)

Fakat girmesile çıkması bir oldu. Ellerini havaya kaldırmış, avaz avaz haykırıyor, çırpınıyor. Fena boyanmış yüzü müthiş bir halinden cereyan ettiğini gösteriyordu.

Öbürleri şaşırılmışlar, tereddüd ediyorlardı.

Bayılla nöbetleri geçiren Roza'yı bir ihtiyar komşu kucağına aldı.

Cemil, kalbi çarparak, betibenzi kül gibi soluk, odaya girdi ve bağırdı:

— Eyvah!... Haydi, koşun... Bir doktor getirin... Belki zavallı henüz ölmemiştir...

Odadaki intizamsızlık tarif edilemeyecek bir haldeydi. En yürekler acısı şey, eşyanın da zaten sefil olup sefaleti büsbütün tebarüz ettirmeydi.

Umumiyetle karyolanın durduğu köşede, Hacı Esadın vücudü, asılı duruyordu. Boynuna mavi kordonlu bir ip ilmişmişti. İpin ucu, çibinlik kancasına asılıydı. Suratı

korkuk bir hal almıştı: Dili dışarı fırlamış, suratı gışmış, gözleri yuvarlanırdan uğrayıp dehşet verici bir ifadeyle bakıyordu.

Cemil: — Şu ipi kesin! — diye haykırdı. Babası tanınmış bir asker olduğundan cesaret onun için hilki idi. Ölüm manzarası kendisini korkutmuyordu. Süratle harekete geçti.

Bu sırada ise, koridorda bütün komşuları alâkadar eden bir sahne cereyan etmekteydi.

Kadınlar haykırıyordu. Ayrıntıklar, baygınlıklar geçiriyordu. Erkekler de: — İndirmek istiyor ama doğru mu?... — diye münakaşa ediyorlardı.

— Elbette doğru... Belki ölmüştür... — Fakat zabitanın her şeyi olduğu vaziyette bulup vakayı tesbit etmesi lâzım...

Her kafadan bir ses çıkıyordu. Kimse karşısındakinin ne dediğini anlamıyordu.

İhtiyar kapıcı kadın akmını oynatmış gibiydi. Kocası daha fazla soğukkanlılık gösterdi. Büyük bir enerji göstererek pencereye kadar yaklaştı. Kanadı açtı. İçerisi öyle oldu idi ki ve öyle fena kokuyordu ki biraz hava girmesi lâzımdı.

Bu azıcık temiz hava, Cemilin iradesini kuvvetlendirdi. Hemen cebinden bir çakı çıkardı. Karyolanın demirine bastı. Uzunarak, cesedi tavana bağlayan ipi kesmek istedi.

Kapıcı İbrahim, ölüünün elini muayene etmişti.

Cemil'e: — Beyefendi... — dedi. — Donmuş bile... Ne yapmak istiyorsunuz? Dikkat edin... Hem şimdi ceset birdenbire yere düşecek... Çok fena olacak... İyisi mi her şeyi yerli yerinde bırakalım... Polis gelsin, bakalım ne yapacak...

Delikanlı: — Hayır hayır... Bu zavallıyı diriltmeğe uğraşmak hepimizin vazifesidir... İndirelim... Ben çok işittim: Bu vaziyetteki insanları sunî teneffüsle çok defa diriltmişler.

Genç erkeğin azimini görünce,

herkes hareket geldi. Masaya, iskemlelere tertip verdiler. Cesedin yere yuvarlanmaması için onu yakaladılar.

Kapıcı: — Başımıza iş açıldı. — dedi. — Polisten, adliyeden artık yakamızı sıyrılmayaçaz... Hem bakalım, intihar mı, cinayet mi?... Nereden anlaşılacak?... Biri de: — Masanın vaziyeti, iskemlelerin duruş şekli, bütün teferruat, adamın intihar mı ettiğini, yoksa öldürüldüğünü mü meydana koyacak... Bu düşünceler, Cemil tereddüde uğrattı. Bir iskemlenin üstüne çıkıp ipi kesecekti. Durdu. — Acaba öldü mü?... Emin misiniz? — diye sordu. Elini cesede değıdirmekten tiksiniyordu. Bacakları kucaklayıp bekleyen çilingir: — Soğumasına soğuması... — Cevabını verdi. — Şayet bu, öldüğüne delâlet ederse?... Tam o esnada, Cemil'in gözlerini bir hayal mi gördü?... Hacı Esadın göz kapaklarının oynadığı

gibi yallah cehennem!

İşte komiserin noktai nazarı buydu: Alelade bir hadise olmuştu. Bundan dolayı hattâ kendinin rahatsız olması bile değmezdi. Keşke alelade bir memur gönderseydi.

Fakat müntehiri ziyaret için gelip de hâdisenin keşfine sebebiyet veren delikanlıyı ziyaret edince noktai nazarı değişiverdi.

— İsmizin, efendim? — diye sordu. — İsmirli Veli Paşazade Cemil.

İsmi geçen paşa meshurdu. Bu zengin oğlunun burada bulunuşu, kullaktan kulağa fıslıdandı ve çok büyük tesir bıraktı.

Komiser: — Pederinizi tanırım, kendisine çok hürmetim vardır beyefendi... — dedi. — Her halde buraya geliştirmeniz sebebi, bu zavallıya yardım etmek içindi.

— Hayır efendim... Hacı Esad efendi, zannedildiği gibi fevkalâde fikara değildi. Geçim vasıtalarmı kaybetmemişti. Herhalde intiharının sebebi sefalet değildi. Kendisinin emkemsiz bırakılacak olan insanlar için çalışıyordu. Kendisi Iraklıdır. Sarıvasif paşazade Râif beyin eski kâhyalarındandır.

(Arkası var)

Çindeki Amerikalılar

Ekseryet henüz hareket etmek niyetinde değil

Şanghay 11 (A.A.) — Şanghayda bulunan dört bin Amerikalının büyük bir ekseryeti, Birleşik Amerika hükümetinin Uzav şarkı terketmeleri hakkındaki tasviyesini yerine getirmeden evvel harp bulutlarının daha ziyade ufukları karartmasını beklemeye karar vermiş gibi görünmektedir. En mühim Amerikan ticarethaneleri hareket memurlarını tamamen muhafaza etmek ve allelerini göndermek için memurlarının reyline bırakılmaktadır.

Birleşik Amerikada sahil servislerini yapmakta olan gemilerden üç dört tanesinin bu işe tahsis edilmesi pek kolay birşey olmakla beraber, Amerikan President hatının müessesileri Şanghaya fazla vapur getirmeye niyetli bir emir almadıklarını söylüyorlar.

Hindistanda Müslümanlarla Mecusiler arasında bir hadise

Yeni Delhi 11 (A.A.) — Reuter: Yeni Delhi'ye 20 mil mesafede kâin Gazibad'da Mecusilerle Müslümanlar arasında salı gecesinde vukua gelen bir müsedeme üzerine polis müdahalesine mecburiyet hasıl olmuş ve neticede 4 kişi ölmüş ve birkaç kişi yaralanmıştır.

Bir camiden çıkan müslümanların bir Mecusi alayına refakat eden müslümanın çıkardığı gürültüyü protesto ettiği tasvir edilmektedir. Polis, halki teskin etmeye boş yere uğraşmıştır. Müsedeme müslüman ve Mecusi grupları arasında umumleşmeğe yüz tuttuğundan zabıta sülh istimali mecburiyetinde kalmıştır.

Felemenk Hindistanının müdafaası

Londra 11 (A.A.) — Felemenk Maliye Nazırı Charles Welter dün akşam Londrada bulunan hükümeti namına yaptığı beyanatta bütün dünyadaki Hollandalıların ihtiyar olarak kazanç vergisi tediyesine davet edileceklerini bildirmiştir. Bu vergi hasılatının takriben yüzde 96'nı Felemenk doğu Hindistanının müdafaasını takviye için sarf edilecektir.

Amerika, Felemenk Hindistanının kalay ve kauçuğunu satın aldı

Newyork 11 (A.A.) — New-York Herald Tribüne gazetesinin Vasingtondaki muhabirinden: Felemenk Hindistanının bütün kalay ve kauçuk mahallat Amerika tarafından satın alınmış olup gemilere yükletilmektedir.

İngiltere, Fransadan çalınan tabloları müsadere etti

Londra 11 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesine göre, birkaç gün evvel Bermuda adalarına muvasalat eden Ercalibur vapurunda meşhur Fransız ressamlarının takriben 200 bin İngiliz lirası değerinde tabloları yakalanmıştır. Bu tablolar Alman işgalinin ilk günleri zarfında Fransadan çalmıştır. Adedi 500 ü bulan bu tablolar harbin sonuna kadar emin bir yerde muhafaza edilecektir.

Günlük Borsa

	11 Teşrinievvel 1940	L. K.
1.50 938 Türk boreu I. II. III.		18.95
938 İkramiyel		19.35
938 İkramiyel Ergani		
A. B. C.		19.55
934 Sivas-Erzurum D.Y.I.		20.05
934 Sivas - Erzurum 2-6		20.15
932 Hazine bonoları		67.50
938		51.75
Kuponuz demiryolu tahvil I-II		37.80
A. Demiryolu tahvil III.		38.70
T. C. Demiryolu tahvil senet		36.50
T. C. Merkez bankası		107.25
T. C. bankası (nema muharrer)		8.70
T. C. bankası (hamile ait)		8.90
A. Demiryolu müesses hissesi		66.-
A. Demiryolu şirketi (% 60)		22.50
A. Demiryolu şirketi (% 100)		66.50
Kağıtçı cimento şirketi		7.05
Kredi Fonstesi 1903		68.-
1911		84.50
Amortı		49.-
Kupon		1.15
Kilçe altını (Regad)		22.25
Osmani bankası (Banknot)		2.25
Londra üzerine 1 Sterlin		5.24
Newyork üzerine 100 dolar		132.20
Genevre üzerine 100 Frank		29.6875
Bofya üzerine 100 Drahm		0.9975
Madrid üzerine 100 leva		1.6225
Budapeşte üzerine 100 Peçeta		13.90
Bükreş üzerine 100 Pengö		26.5325
Batavia üzerine 100 Ley		0.625
Batavia üzerine 100 Dinar		3.1750
Batavia üzerine 100 Kuron		31.0050

KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLANLAR

Fevkalâde ahvalın devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa nesredilecektir.

1 - İŞ ARIYANLAR

ESKİ VE YENİ YAZIYI — Seri surette okuyuş yazı. Uzun müddet devlet işlerinde ve husus müesseselerde bulundum. Muameleden aşına yazı makinen vardı. Arzu edenler yazı müddetinde çalışırım. Akşamda M. Ö. rümuzuna mektupla müracaat.

FABRİKA MUHASEBECİSİ — Saat 16 dan sonra müsait şekilde ticari müessesat ve fabrikaların muhasebe işleriyle uğraşır. Erzurum han No. 3 de Muhasip. — 1

2 - İŞÇİ ARIYANLAR

BAYAN ARANIYOR — Triko bluz satışında çalışacaktır. İstedikleriniz maşası ve vaziyetinizi Çakmakçılar yoluğu altbaşında No. 183 Arsebükte mektupla bildiriniz. — 1

BANDIRMA HALKEVİ — Bandosu için 75 liraya kadar ücretle bir bando öğretmeni aranıyor. Talib olanların vesikalleri birlikte Halkevine bizzat müracaat etmeleri.

İNGİLİZCE VEYA ALMANCA — Lisansına gayet iyi vakıf ve daktilo bilen işe, kolleje veya muadil mektep mezunu bir bayan memur almaktadır. Taliplerin 15 teşrinievvel 940 ta açılacak müsabaka imtihanına girmek üzere evrakı müsbitelerle 12/10/940 tarihine kadar Dördüncü Vakıf hanında kambyo müdürlüğüne müracaat etmeleri.

BİR SATICI ARANIYOR — Galatada Bankalar cad. No. 59 da Osman Şakar ve Şki. müessesesinde çalışmak üzere kadın veya erkek bir satıcıya ihtiyaç vardır. İstekillerin seraiti anlamak üzere acele müracaatları. — 6

MÜREBBİYE ARANIYOR — Ankarada iki yaşında bir çocuğa bakmak üzere Türk veya ecebî bir mürebbiye aranıyor. Maçkada Boston sokak 17 numaraya müracaat. Telefon: 80898 — 2

EVLADINI İYİ VE TEMİZ VE — Yeğâne bir sanata vermek arzusunda olanlara 339-340 doğumlu olmak üzere İstanbul Rizapaşa yoluğu Nasuhîye sokak 31 numaraya müracaat etmeler. Tornaç ve tesviye sanatlarında çalışmışlar tercih edilir. — 1

MAĞAZA İÇİN — Satış işlerine aşına bir bayan ve bir genç çocuk almaktadır. Mektupla Akşamda (İş) telefon: 20096

ECENBİ LİSANI BİLİR — Muhabere ve muhasebeden iyi anlar tecrübeli bir memur almaktadır. Bonservislerle 195 posta kutusuna müracaat.

İŞÇİ KIZ ARANIYOR — Yeni Postane karşısında Mimar Vedat caddesi 26 numaraya müracaat.

OTOMATİK AMBALAJ — Makinelerinde çalışmış bir usta aranıyor. Taliplerin Yeni Postane karşısında Mimar Vedat caddesinde Radyolün müessesesine müracaat.

SAAT TAMİRCİSİ ARANMAKTA — Hergün saat 8.30 - 10 arası Galatada Bankalar caddesinde 59 numaraya müracaat edilir. — 2

MÜREBBİYE ARANIYOR — Dört yaşında bir çocuk için müslüman Türk veya ecebî tecrübeli genç bir mürebbiye aranıyor. İstekillerin hergün saat 13 ile 17 arasında Maçkada Polikar apartmanında 5 numaraya müracaatları. Telefon: 80805 — 1

BAYAN ARANIYOR — 4 nüfuslu çouksuz bir ailenin nezinde ev işlerinde yemeğe bakacak orta yaşlı bir bayan isteniyor. Sarlı adrese tafsilatlı olarak Beşiktaş postanesi 10 numaralı posta kutusuna yazılmas. — 3

DOKTOR ARANIYOR — Diyarbakır civarında bir kamp için bina ve 150 lira ücret verilecektir. Ankarada Masden Teşvik ve Arama enstitüsüne yazılı müracaat. — 2

3 - SATILIK EŞYA

KALORİFER — Kullanılmış kalorifer malzemesi kazan, radiatör ve boru satın alıyorum. Adres: Galata Tünel cad. No. 59. Telefon: 40218. — 1

SATILIK KAMYON VE KAMYONETLER — Görmek isteyenlerin Fındıklıda Meclis mebusan caddesi No. 139-141-143 e müracaatları. — 1

HUSUSİ ELDEN — Eski tablo - yazı - mobilya - antika - mücevherat satın alınır. Vasıta kabul edilmez. Mektupla müracaat (Beyoğlu posta kutusu 2163) — 4

SATILIK FABRİKA BACASI — 3 milimetre kalınlığında sağ ile yapılmış köşebendli bir metre kutur yirmi beş metre uzunluğunda mücedded bacası satılıktır. 7 den 9 kadar sabah ve akşam telefon edilir: Telefon: 53,153

YUNKERS MARKA — Bir havagazi firmı aranıyor. Posta kutusu 176 ya O. S. rümuzla yazılmas. — 1

KELEPİR KOMPİLE SİNEMA MAKİNASI — Ermiman yeni makına üzerine bayer ses tertibatı acele satılıktır. Ayyalıkta Sabit Münir İrmak kardeşlere müracaat. — 1

TELEFON HATTI ARANIYOR — Erenköy ve Çifte - Havuzlar civarında telefonunu devretmek isteyenlerin Galatada Ahen-Mühlih hanında 1 numaralı yazıhaneye yazmaları veya 43456 numaraya telefon etmeleri. — 2

4 - Kiralık - Satılık

ERENKÖYÜNDE — Asfaltı çok yakan bir kârgir bir yarım kârgir yastı bahçeli çamlı, banyolu iki köşkü satılıyor. Kayıt No. 124 Galatasaray İlişesi karşısında No. 184. Emlâkîş Telefon 49010. — 1

PANGALTIDA — Yeni model güzel beton evler satılıktır. Kayıt No. 125 Galatasaray İlişesi karşısında No. 184 Emlâkîş Telefon 49010. — 1

6000 LİRA — Altında bir dükkân olan 60 lira iradî kârgir bir ev satılıktır. Kayıt No. 98. Galatasaray İlişesi karşısında No. 184. Emlâkîş Telefon 49010. — 1

GALATADA — Necatibey caddesinde vasi bir arsa satılıktır. Kayıt No. 40 Galatasaray İlişesi karşısında No. 184 Emlâkîş Telefon 49010. — 1

TİCARET MERKEZİNDE — Bahçe kapısında vasi bir arsayı satıyoruz. Kayıt No. 126 mutavassıt kabul edilmez. Galatasaray İlişesi karşısında No. 184 Emlâkîş. Telefon 49010 — 1

EMİNÖNÜNDE — Bir han ve mağazanın nisuf hissesini satıyoruz. Mutavassıt kabul edilmez. Kayıt No. 127 Galatasaray İlişesi karşısında No. 184 Emlâkîş. Telefon 49010 — 1

ÇİHANGİRDE — Uzunyolda Dörtüyl ağzı bir arsa satılıyor. Kayıt No. 100 cephesi 4 - 45. Derinliği 11 - 82 dir. Galatasaray İlişesi karşısında No. 184. Emlâkîş. Telefon 49010. — 1

TEPEBAŞINDA — 812 lira iradî olan bir apartman 13000 liraya satılıktır. Sokak içerisinde Kayıt No. 99 Galatasaray İlişesi karşısında No. 184. Emlâkîş. Telefon 49010. — 1

KALAMIŞTA — 1300 lira iradî bir apartman 18000 liraya satılıktır. Kayıt No. 103 Galatasaray İlişesi karşısında No. 184. Emlâkîş. Telefon 49010 — 1

7000 LİRA — Feriköyünde iki köşkü kâhî sekiz odalı yeni apartman satılıktır. Kayıt No. 120 Galatasaray İlişesi karşısında No. 184. Emlâkîş. Telefon 49010. — 1

MAÇKADA — Güzel bir mevkide yüzde altı buçuk randmanlı konforlu apartman 40.000 liraya satılıktır. Kayıt No. 108 Galatasaray İlişesi karşısında No. 184. Emlâkîş. Telefon 49010. — 1

AYASPAŞADA — Konforlu bir apartman randman % 6.5. Bedeli 35000 liradır. Kayıt No. 107 Galatasaray İlişesi karşısında No. 184. Emlâkîş. Telefon 49010. — 1

FATIHTE — Saraçhane başında tramvay caddesinde beş parça güzel arsa satılıktır. Kayıt No. 128. Galatasaray İlişesi karşısında No. 184. Emlâkîş. Telefon 49010. — 1

BEYOĞLUNDA — İyi bir mevkide 1332 lira saf iradî olan bir apartman ve dükkânı 19000 liraya satılıktır. Kayıt No. 129. Galatasaray İlişesi karşısında No. 184. Emlâkîş. Telefon 49010. — 1

ŞİŞANEDE — % 8 randmanlı bir apartman 18000 liraya satılıktır. Kayıt No. 130. Galatasaray İlişesi karşısında No. 184. Telefon 49010. — 1

PANGALTIDA — Tramvay caddesinde köşe başında aşşap bir ev, altında dükkânlarla senevi iradî 110 liradır. Satılıktır. Galatasaray İlişesi karşısında No. 184. Emlâkîş. Telefon 49010. — 1

GÖZTEPEDE KİRALIK KÖŞKLER — Lise karşısında bahçeli beş odalı odalı Rıdvanpaşa sokağı 29,31 No. 11 köşkler seneliğine kiralıktır. Görüşmek gezdirmek için Telefon: 44269 — 2

YUGOSLAV TEBASINDAN BİR — Almanca muallimesi, kira ile veya Almanca ders mukabilinde, Taksim veya Maçka'da kibar bir Türk evinde temiz, asude ve denize nezaretili bir oda aramaktadır. Evde banyo ve piyano bulunması meşrutur. (Akşam: P. Ş.) — 1

KİRALIK — Şişli - Osmanbey, Şair Nigâr sokağı Nigâr apartman 9 numarada iyi döşenmiş ve banyolu bir oda kiralıktır. İçindekilere müracaat edilebilir. — 2

KİRALIK APRT. — Osmanbeyde Şair Nigâr sokağında Muzaffer Apt. Kaloriferli sıcak sulu yerleri cillâh 7 odalı kapıcıya müracaat. — 1

NEZARETLİ KİRALIK KAT — Şehzadebaşı Milli sinema arkasında No.26 bir numaralı daire kiralıktır. Görmek için içtekilere görüşmek için 23400 telefona müracaat. — 1

DEVREN SATILIK BAKKALİYE DÜKKANI — Sahibi Anadoluya göçenlerinden mobilya ve içtini mevcudunu be birinde acele satılacaktır. İLâhî camî kapısı sahîbce Arıza 15 — 1

30 LİRAYA KALORİFERLİ APARTIMAN — 3 odalı sıcak su ve kaloriferli geniş mutfak ve banyolu zemlin kat apartman dairesi aylığı 30 liradan kiralıktır. Maçka teşvikîye camî arkası, Çınar Şekayik sokak 35 numaraya müracaat.

KIZILTOPRAK İSTASYONUNDA — Zühtü paşa korusu arasında dördüncü köşkün üç odalı orta katı altındaki müstaklî mutfak ve taşlıkla birlikte kiralıktır. Elektrikli ve tulumba ile işler su tesisatı vardır. Hergün görülebilir. — 1

5700 LİRAYA SATILIK EV — Lâleliye Genç Türk sokak 19 numaralı kârgir gayet iyi kullanışlı hane satılıktır. Anahtar karşısı apartmanadan alınabilir. Görüşmek üzere de adres te talep edilebilir.

KELEPİR SATILIK 5 KATLI APARTIMAN — Beyoğlu Yenicağrı eski çiçekçi sokak 42 No. 5 kat her katta 3 oda mutfak, helâ, balkon, elektrik ve müstemlâti 75 lira kira getiren apartman acele 5000 liraya satılıktır. Talip olanların içtekilere müracaatları. — 1

SATILIK APARTIMAN — Aksaray Kemal paşa caddesi Mesh paşa mahallesi İhtisap ağası sokak No.11 apartman acele satılıktır. Kira 137 liradır. Son flat 17 bin liradır. Müracaat için de ikinci daire Hasan Alpönt — 2

ACELE DEVREN SATILIK BAKKALİYE DÜKKANI — Müracaat: Fatih Hafızpaşa caddesi fırın ittisalında 25 No. Al' den sual.

SATILIK EV — Balata Hızır çavuş Merdivenli yokuşta 11 numaralı kârgir ev acele satılıktır. Galatada tünel yan sokakta Gül hanında bay Şükrüye müracaat. — 3

UCUZ SATILIK — Galata Necatî bey tramvay caddesinde 169 numaralı altında mağaza üstünde büyük salon üzerleri dönder oda otel, apartman fabrikaya müsaid bina acele satılıktır. Karşısındaki Samsun otelcisine müracaat.

7 SENE FAİZSİZ AKSİTLE SATILIK EV — Beyoğlu tünel Foto Süreyyadan aşağı eski Topçu yeni Seraserli sokak No. 9 dört kat 9 oda her katta elektrik terkos mutfak helâ vardır 1400 lirası peşin 3400 lirası 7 senede ödemek şartıyla arzu edenler 23845 telefon edilmelidir. — 1

KİRALIK APARTIMAN — Fatihte İtalye caddesinde Güneş apartmanının 7 oda 1 hol banyo ve müteaddid balkonları bulunan güneşli ve nezaretili daire kiralıktır. Kapıcıya müracaat. — 2

300 LİRASI VERESİYE — 1700 liraya satılık ev ve arsa. Yenikapıda yah mahallesi kara boyacılar sokak No. 7 dört oda mutfak kuyu sarnıç bahçe elektrik ve ayrıca arsa vardır. Görmek isteyenler pazartesi perşembe günleri içtekilere pazarlık için 23845 telefon edilmelidir. — 1

KİRALIK VE SATILIK APARTIMAN — Üç kat on dört oda geniş antre, çamaşırık, bahçeyi havî ştyadar, havadar deniz görür manzarası güzel beş mektep ortasında yağlı boyalı asfalt sokak üstünde kâhî girin bir bina Nişantaş İhlamur caddesi kuyulu bostan sokak 25 No. Can apartmanı dahilinde mal sahibine müracaat. — 4

KİRALIK GÜZEL EV — Şişli Osmanbeyde 10 odalı kalorifer, banyo, parke ve sair konforlu havî (kliniğe) de elverişli bahçe içinde garajlı güzel bir ev kiralıktır. Boş yahut eşyalı olarak verilebilir. Osmanbeyde Rumel caddesinde 76 No. lu Afıtap apartmanının 3 No. lu dairesine müracaat. — 2

5.500 LİRAYA SATILIK EV — Kadıköyünde Yeldeğirmeninde Mandra sokağında 45 numaralı ev maktun 5.500 liraya satılıktır. 10 oda, elektrik havagazi ve su tesisatı. Güzel nezaretili vardır. Kadıköy İskelesine beş dakika. Gezmek için içtekilere, konuşmak için telefon 40385 müracaat.

AYAZPAŞADA KİRALIK EV — On bir odalı, kalorifer ve sıcak su tesisatı, güzel bahçeli, Boğaza ve Marmaraya harikâlâde manzaralı ve tam konforludur. Müracaat: Ayazpaşa Saray arkası Namık paşa sokak No. 7. Telefon: 40552. — 10

SATILIK APARTIMAN — Beyazid Bakırcılar Mühürdar Emin paşa sokak 22 numaralı piyasa yerlerine yakın kapalıcağrıya nazır deniz görür iki katlı apartman içtekilere müracaat.

MÜHİM İLÂN — Emlâk bankası yanında 46/1 No. lu Nallı bey hanında geniş asma katı, gerek yazıhane ve gerek terzi imalat-hanesi olmağa gayet yararlı bulunup kıraya verileceğinden, istekillerin hanın kaheycisine müracaat eylemeleri hân olundur.

SATILIK EV — Üsküdar, Kuzgunçuk arasında Hamam caddesinde yokuş üstünde, iki taraflı sokak, 11/14 No. ev, 1600 liraya satılıktır. İki alıyca katı, 6 odalı, kârgir, 8 kattın üst katı aşşap, mükemmel manzaralı, belediye suyu, elektrikli var, 20 senelik vakfi da verilmektedir. Hergün 15 den — 1

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ — Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karlıerimizden M. T. — 35 — C. Z. — Y. K. — Y. H. — N. O. — Ortak — Sermaye S. K. — İŞ namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldirmaları mercedur

Romanyaya gelen Alman askerleri

(Baştarafı 1 inci sahifede) geleceği hakkında Alman resmi ajansı tarafından verilen bir telgrafi nesretmektedir.

Bugünkü vaziyet karşısında nazi siyaseti Bukarester Tageblatt gazetesinde intişar eden bir makalede aydınlanmaktadır. Makale «Alman kıtaatının muvasalatı mihver tarafından Viyanada garanti şekli altında yapılan vaadın tatbikinden bahla bir şey değildir» diyor.

Muharrir istikbalde Londrada Romanya elçisi B. Tilerin başkanlığında bir Rumen hükümetinin teşkilî imkânı olmadığı kanaatinde ve böyle bir tedbirin Romanya mukadderatının mihver devletlerinin elinde olduğuna bilen lejyonier Rumen devletine zarar vermeyeceğini iddia eylemektedir.

Afrika harbi İngiliz tayyarelerinin büyük akınları

Kahiro 11 (A.A.) — Dün Kahirede nesredilen resmi tebliğde, İngiliz tayyarelerinin Tobruk limanını muvaffakiyetle bombardıman ettikleri bildirilmektedir. Limanda demirli bulunan gemilere tam isabetler kaydedilmiştir.

İtalyan doğu Afrikasında, Gura ve Maydega'da antrepolar muvaffakiyetle bombardıman edilmiştir. Bütün İngiliz tayyareleri üstlerine dönmüşlerdir.

İtalyan çocukları İtalyaya gönderiliyor

Napoli 11 (A.A.) — Stefani ajansından: Libyada ikamet eden kolonların çocuklarından bin yüzü bu sabah buraya gelmiştir. Bunlar Napoli civarında vücuda getirilmiş olan tatil kamplarında oturacaklardır.

İtalyan tebliği İtalyada bir yer 11 (A.A.)

İtalyan kuvvetleri umumî karargâhının 126 numaralı tebliği: Hava teşekküllerimizden biri Port Sudani bombalamış ve yerde bulunan 15 kadar tayyareyi vurmuştur.

Düşman, şarkı Afrikadaki top raklarımızı karşı iki taarruz teşebbüsünde bulunmuş ise de muvaffak olamamıştır.

Bu taarruzlardan biri motörlü kuvvetler tarafından Eritrede Abuganel ile Tessene arasında yapılmış ve bu kuvvetler kolaylıkla dağılmıştır.

İkinci taarruzu Vajir ve Arba-jandan gelen muhtelif kollar yapmış ve bu kuvvetler de tardolunmuştur. Zayıf kati olarak bilinmeyen düşman derhal geri kaçmıştır.

Düşmanın Gura, Tselli ve Dekamereye karşı yapmış olduğu hava hücumları neticesinde ehemmiyetsiz hasarlar olmuştur. İki kadın yaralanmıştır.

KELEPİR APARTIMAN — Beyoğlu eski çiçekçi sokağında 42 numaralı beş kat, nezaretili, sağlam kârgir apartman 4750 liraya acele satılıktır. İçindekilere müracaat.

5 - MÜTEFERRİK

ALMANCA DERSLERİ — Usulü tedrisi mükemmel olan bir Alman bayanı almanca dersleri vermektedir. Ayrıca temiz ve mobilyalı bir oda kiraya verilecektir. Pazar günlerinden maada saat 15.30 - 19 a kadar Beyoğlu İstiklâl caddesi 133 numaralı Hasan Bey apartmanı ikinci merdiven birinci kat No. 6

İŞLEK TÜTÜNCÜ VE BAKKALİYE DÜKKANI — Devretmek ve kârli işe sermayeli ortak isteyenler Akşamda (H) rümuzuna mektupla müracaat etmelidir. — 3

FRANZIZCA — Lisan mütehasısı Prof. Anjel Dersanesi — Yeni kurslar başlandı. Dersler haftada 3 defa verilir A ve B kurslarının aylığı 4 lira, C kursu 5 liradır. Münterit dersler dahi verilir. Bahçekapı, Selâmet han. — 4

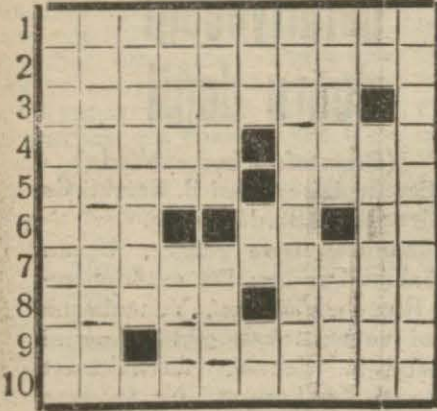
FRANZIZCA VE MUHASEBE DERSLERİ — Orta mekteplerde fransızca işlemlerde muhasebe derslerinde zayıf olan talebeye kısa zamanda yetiştirmek üzere müsait şekilde ders verilir. Erzurum han No. 3 K. K. — 1

İNGİLİZCE DERSLERİ — Usulü tedrisi mükemmel olan kolej diplomalı üniversiteli Kemal Bilgidoğan hususi türke ve İngilizce dersleri vermektedir. Taksim, Sıraselviler caddesi, Aslanyatağı sokak No. 1 kat 3. — 1

Romanyadan petrol gelmeyeceği doğru değil

BULMACAMIZ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 - Endişe etmemek.
2 - Tenbelleşerek.
3 - Eşkal.
4 - Birleşmiş - Pahalı.
5 - Bir sorgu - Başına «D» gelirse bir arazi ölçüsüdür.
6 - Mülâhazanın başlangıcı - İnce kurum - Ters beyazdır.
7 - Merkebi sula.
8 - Endişe - Sonuna «A» gelirse tehlike olur.
9 - Genişlik - Bir cins tuzlu balık.
10 - Tamamen kabilli taksim değil.
Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 - Sıpa, Aslan, 2 - Isıran, Un, 3 - Pilipti, 4 - Arızalı, Ko, 5 - Aparıyor, 6 - Anılır, Nal, 7 - Ray, Ni, za, 8 - Lut, Onki, 9 - Alıkraziye, 10 - Nu, La, Ek.

Dr. İHSAN SAMİ
Gonokok aşısı
Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşısıdır. Divanyolu Sultanahmed türbesi No. 113

Dr. Horhoruni
Hastalarını akşama kadar Sirkeci Viyana oteli yanındaki muayenehanesinde tedavi eder. Telefon: 24131

İyi Cinsten İRAN HALILARI
Alınır. Müracaat: P. K. 261

Çekoslovak takası için ihraçtaçı arayan İTHALÂTÇILARIN Sirkeci Mühürdar Z. Hanında Emek ambarına müracaatları.

Çocuk doktoru Ahmet Akkoyunlu
Taksim - Talimhane Palas 4 numara. Pazarın maada her gün saat 15 ten sonra. Telefon: 40127

Zayı - Rumelifeneri ilk okulundan 1936 - 1937 yılı bitirme şahadetname-i kaybettim, yenisini alacağım, eskisinin hükmü yoktur.
136 Cemal Günsöy

Istanbul Belediyesi İlanları

Istanbul muhtelif semtlerinde kok kömürü satmak üzere Daimi Encümenca kabul edilen bayilerin isim ve adresleri aşağıya dercedilmiştir:
Mustafa Atasayan Beyoğlu, Kasımpaşa Havuzkapıcı S. N. 33-40.
Sabri Akın Eminönü Tekirdağ İskelesi.
Halil Haydar Eminönü Beyazıt Yeniçeriler C. N. 130.
Osman Eminönü Ahırkapı.
İbrahim Toraman Kadıköy, Kızıltoprak Bağdat C. N. 121.
Abit Güran Fatih Şehzadekaşı Atatürk C. N. Esâf S. N. 5
Salim Reiz Adalar, Heybeliada Ayyıldız C. N. 109.
Ömer Başkal Bakırköy.
Süleyman Mazl Beşiktaş, Dikilitaş Emirhan C. N. 168.
Hüseyin Şen Işık Üsküdar, Beylerbeyi Abdullahağa C. N. 36.
İsmail Ayar Üsküdar Kısıklı Bulvarı C. N. 5.
Keyfiyet alâkadar bayilerin ve sayın halkımızın ihtilâna arz ve ilân olunur. (9773)

Ankarada Harp Okulu K. dan :

1 - Askeri liselerdeki öğretmen yetiştirilmek üzere Harp okulu kadrosuna 6 talebe alınacaktır.
2 - Bu talebeler: Harp okulu talebesi olarak Ankarada Dil - Tarih - Coğrafya fakültesinde yabancı dil tahsil görecek ve askeri öğretmen yetiştirileceklerdir.
3 - Kabul şartları:
A - Harp okuluna giriş şartlarını haiz olmak.
B - Lise olgunluk imtihanını vermiş olmak.
C - Yabancı dil bilgisi iyi derecede olmak.
4 - İsteklilerden seçilmek suretille alınacak talebeler İngilizce, Fransızca, Almanca şubelerine taksim ve fakültenin 940 - 941 tedrisatına iştirak ettirileceklerdir.
5 - İsteklilerin evrak ve vesâifile Harp okulu komutanlığına ve daha fazla malumat almak isteyenlerin askeri liseler müfettişliğine müracaatları. (1250) (9770)

Harb Akademisi Komutanlığından:

Harb akademisi matbaasında mevcut bir tipograf ve iki adet litograf makinesile pedal makinesilerle tamir ettirilecektir.
Makineleri görmek için her gün taliplerin 16/1 Teşrin/940 çarşamba günü saat 9 da harp akademisi matbaa müdürlüğüne müracaat etmeleri. (9775)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından :

Millî koruma kanununun 23 inci maddesinin verdiği selâhiyet çerçevesinde dahilinde Ticaret Vekâletince hazırlanan ve Vekiller heyetininin 20/8/940 tarihli toplantısında kabul edilmiş bulunan 2/14209 numaralı talimatname hükümlerine te'ban Bankamıza gelmiş ve gelecek bulunan konşimento ve sair nakil vesâikinin talep vukuunda Ticaret Vekâleti emrine âmâde tutulacağı alâkadarlarımıza ehemmiyetle ilân olunur. «9752»

Eskişehir Tayyare Fabrikası genel Direktörlüğünden :

Fabrika teknik muhasebe teşkilâtında çalıştırılmak üzere memur alınacaktır. Evvelce işletme muhasebe işlerinde çalışmış olanlarla Ticaret mektebi mezunları tercih edilecektir.
Alınacak memurlara imtihanında gösterecekleri hiyakate göre ve 3656 numaralı kanun maddesine 60 - 170 liraya kadar ücret verilecektir. Taliplerin nihayet 25/10/940 tarihine kadar Eskişehir Tayyare fabrikası genel direktörlüğüne dilekçe ve evrak nüshabileriyle müracaatları. (9597)

T Ü R K İ Y E

Şarkın inceliğiyle garbın zekâsına köprülük eden dünyanın en güzel memleketidir.

Bu güzel memleketin zevkli kadını
Kendine has olan zerafeti, kendine has olan feraveti

C. K. M.

Mağazasında bulacaktır.

Beyoğlu - Galatasaray No. 261, Telefon : 49394

PROF. Dr. KEMAL CENAP
Muayenehanesini ve İkametgâhını, Taksim Doğu Palas Apt. (Stadyom karşısı) nakletmiştir. Tel: 43963, Birinci Teşrin'den itibaren hasta kabul eder.

Açık Arttırma İle Fevkalâde Satış

1940 İktisadının 13 ncü pazar günü sabah saat 10 da Maçka, Teşvikiye Çınar sokak 3 ncü sayılı 43 No. lu apartmanın 2 ncü daireesinde (Teşvikiye karakolu tam karşısında sokaktan girilir, sağda 2 ncü sokak) bulunan ve Bay Adolf Nestler'e ald kıymetli ve asrî eşyalar ve bibliolar açık arttırma ile satılacaktır. Asrî ve üzeri vitrinli deri sandalyalarla yemek oda takımı; 4 kapılı dolabı ile asrî ve gayet güzel yatak oda takımı, tekrar 3 kapılı dolabı ile yatak oda takımı; 3 parça asrî kanape koltuk; tek aynalı ve aynasız dolaplar; yazhane ve kartonyer; asrî avizeler; minell Salamantra ve Çok sobaları; Divanlar; portatif gramofon kadeh ve tabak takımları; kristal vazolar ve kompostoluklar; salon masaları; hezaren sandalyalar; hava gazocağı; Port - Manto vesatre. Cronfeld markalı bir Alman piyanosu, halı ve seccadeler.

İşçi Aranıyor

Saat 20 den itibaren İkinci posta olarak çalışmak üzere Tornacı, tesviyecî ve bir Modelci alınacaktır. Talip olanların Zeytinburnu Demir Eşya Fabrikasına müracaatları.

1 LİRA

IDRAR TAM TAHLİLİ
Beyoğlunda Ağaçamli karşısında yeni açılan Kimya Laboratuvarında halka kolaylık olmak üzere yalnız (PAZARTESİ) günleri BİR LİRA ücretle idrar tam tahlil yapılmaktadır.

Fatih nüfus memurluğundan:
Kazanın Hüsam bey mahallesi Çiğirli odalar sokağı 30 No. lu evde oturan Mehmet oğlu Hasanın adı mahkeme kararı ile Hüseyin Yaşar olarak tashih edilmiş olmakla keyfiyet ilân olunur.

ODEON
Yeni çıkan
Lüks plâklar
MUZEYYEN SENAR
No. 270391 Turnalar: Beste
Gül Derleri: Sadeddin Kaynak
Bu emsalsiz plâki her halde dinleyiniz

Inhisarlar U. Müdürlüğünden:

I - Keşif plân ve şartnamesi mucibince idareimizin Paşabağçe müskirat fabrikası «haricî kapı» tadilatı işi açık eksiltmeye konmuştur.
II - Keşif bedeli «1758,68 lira, muvakkat teminatı «131,90» liradır.
III - Eksiltme 24/X/940 perşembe günü saat 16 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
IV - Şartname sözü geçen Levazım şubesi veznesinden «9» kuruşa alınabilir.
V - İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatte şartnamesinin F. fıkrasında yazılı vesak ve % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte mezkûr komisyonu müracaatları. «9642»

Çamaltı ve Koçhisar tuzlarından «100» kilodan fazla alınacak tuz için tuzun müşteri vasıtalarının yanaşabileceği yere kadar taşınması için ihtiyar olunacak masrafların içinde bulunduğumuz mail sene zarfında da geçen sene olduğu gibi Çamaltı Çamaltı tuzlasında kiloda «15» santim ve Koçhisar tuzlasında da kiloda «12» santim olarak tesbit edilmiş olduğu 3078 sayılı tuz kanununun 4 üncü maddesi mucibince ilân olunur. «9528»

DIŞ ÇIKARILDIKTAN SONRA, DIŞ APSELERİNDE, AKIL DIŞI İLTIHAPLARINDA RİDA DIŞ SUYU
NUN İLİK OLARAK GARGARASI, BU İLTIHAPLARIN ŞIFASINI TEMİN EDER.

STUDIO
Bugün açılıyor
MASARYK ve ARKADAŞLARI
TELEFON : 43848

VEFA BOZASI ÇIKTI

Eskişehir Tayyare Fabrikası genel Direktörlüğünden :

Fabrika motör ve tayyare atelyesine aşağıda yazılı evsafı halz olmak üzere imtihanla (35) motör tamircisi ve (6) tesviyecî ustası alınacaktır.
A - Motör işçileriyle tesviyecî ustalarının Sanat okulu mezunu olmaları ve yahud haricte yetişmiş bulunmaları şayanı tercihtir.
B - Bu sanatkârlara imtihanında gösterecekleri ehliyet ve liyakat derecelerine göre (248 - 440) kuruşa kadar yevmiye verilebilecektir.
C - İmtihanlar 21/10/940 Pazartesi günü Eskişehir Tayyare fabrikasında yapılacaktır.
D - Fabrikaya kabul için imtihanında muvaffak olmak şarttır.
E - Fabrikaya hiçbir taahhüdü tazammun etmemek ve bütün zaruri masraflar kendilerine ald olmak üzere isteklilerin bir dilekçe ile mektep şahadetnameleri ve bonservisleriyle birlikte Fabrika genel direktörlüğüne müracaatları (9598)

Beyoğlu vakıflar direktörlüğü ilânları

Bedelî keşif	Lira	K.	Tarabyada Osman Reis camii.
1157	01		Sarıyerde Mehmet Kethuda camii.
1671	25		Ortaköyde Defterdar İbrahim paşa camii.
1196	74		
4025	00		

Yukarıda adresleri yazılı camilerin tamiratları 28/9/940 tarihinden 14/10/940 tarihine kadar açık eksiltmeye konmuştur. Teminatı muvakkate (301) lira (83) kuruştur.

Eksiltme yukarıda yazılı tarihte pazartesi günü Beyoğlu Vakıflar müdürlüğünde saat 15 de ihale müzayede komisyonunda yapılacaktır. En az 5 bin liralık bu gibi tamirat yapmış müteahhitlere şartname, mukaveleneme ve keşif evrakını almak üzere her gün öğleden sonra İstanbul Vakıflar baş mimarlığına müracaatları. (9210)

Tütün Bayilerinin Nazarı Dikkatine:

Ulus gazetesinin 5/10/940 tarihli nüshasıyla Akşam gazetesinin 8/10/940 tarihli nüshasında (Tütün bayilerinin) nazarı dikkatini celbeden bir ilân neşredilmiştir.

Nefaset ve kalite itibarıyla sayın halkımızın mazharı takdiri olan ve tarafımızdan yapılan (FERAH) müstahzarının güya satışı menedilmiş şekilde gösteren bu ilân dolayısıyla kanunî yollardan leap eden teşebbüse geçilmiştir. Binaenaleyh ne (FERAH) müstahzarını yapanlar, ne de satanlar hakkında her hangi bir takibatta bulunulmadığını ve bulunulmayacağını ve bayilerin mezkûr müstahzarı astmakta serbest olduklarını her hangi bir sütefehüme meydan vermemek üzere ilân ediyoruz.
Ramiz İmre: Ankara Çıkrıklar Yokusu No. 60.

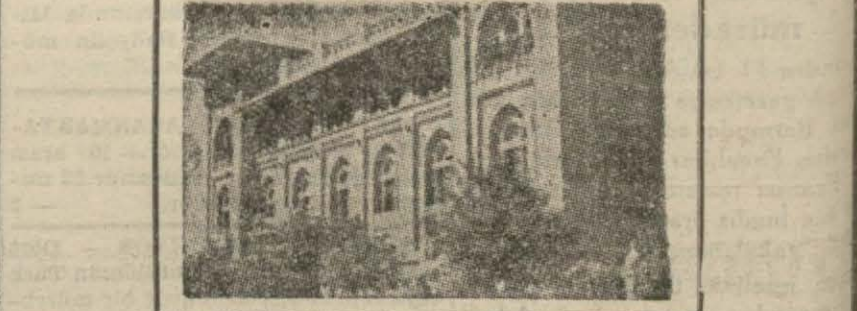
TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş.
RUPONLU VADELİ MEVDUAT

HER AYIN BİRİNDE GİT PARANIN FAİZİNİ AL

DESCHIENS

KANSIZLIK
Bir çok hastalıklara sebep olur. Kansızlığı; DESCHIENS ŞURUBU kullanmakla tedavi ediniz.
DESCHIENS ŞURUBU zafiyeti giderir, vücuda kan, kuvvet ve iştihâ temin eder. Bütün hastalıkların önüğü alır.
Reçete ile satılır

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI
Kuruluş tarihi: 1888. - Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası. Şube ve ajans adedi: 265
Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 adet 1,000 liralık	4,000 lira	100 adet 50 liralık	5,000 lira		
4	» 500	» 2,000	» 120	» 40	» 4,800
4	» 250	» 1,000	» 160	» 20	» 3,200
40	» 100	» 4,000			

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir.
Kur'lar senede 4 defa 1 eylül, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi Umum Müdürlüğünden: Yüksek Ziraat tahsili yaptırılacak TALEBELER

Müessesemiz tarafından Avrupa, Amerikada ve memleketimizde yüksek ziraat tahsili yaptırılmak üzere aşağıdaki şartlar dahilinde talebeler alınacaktır.
Talip olanların en geç 1/11/940 tarihine kadar Ankarada şirket umum müdürlüğüne mektupla müracaat etmeleri ilân olunur.
1 - İstenilen vesak:
a) Kendi el yazılarıyla tercümeihal varakası,
b) Her dersten aldığı notarı gösteren musaddak lise olgun vesikası.
c) Nüfus tezkeresi sureti
d) Sihhat raporu
e) Askerlik vaziyetleri.
1) Birli Bül ve diğeri de boy olmak üzere ikişer kiti 9X12 lik fotoğraf.
2 - Talip olanların yaşı 24 den fazla olmayacaktır.
3 - En iyi lise olgunluk derecesi olanlar arasından İntihap edilecek olan taliplere, çiftliklerimizde bir sene ameli tatbikat yaptırıldıktan sonra gösterecekleri kabiliyet ve umumî vasıflara göre Avrupa veya Amerikaya gönderilecek veya Ankarada yüksek ziraat enstitüsünde tahsil ettirilecek olanlar tefrik edilecektir.
4 - Çiftliklerdeki bir sene ameli tatbikat müddeti zarfında stajyerler TL «Elli» lira aylık ücret verilecek ve ayrıca işe ve ibateleri temin edilecektir. (9582)